

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Dotace jako forma veřejné podpory malým a středním podnikům.

Dominik Trejtnar

**Bakalářská práce
2016**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Dominik Trejtnar**
Osobní číslo: **E13653**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Dotace jako forma veřejné podpory malým a středním podnikům.**
Zadávací katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je vymezit veřejnou podporu a její požadavky pro poskytnutí, vymezit nástroje, které lze použít pro podporu malého a středního podnikání a analýza vlivu dotací na rozvoj vybraného malého či středního podniku na trhu.

Osnova:

- Dotace jako finanční zdroj.
- Podpora malého a středního podnikání v ČR.
- Operační program v oblasti podnikání a inovace v letech 2007 - 2013.
- Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost v letech 2014 - 2020.
- Analýza vlivu dotací na rozvoj vybraného malého či středního podniku na trhu.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BŘÍZA, J., PAVLÍKOVÁ, J. Peníze, zdravotnictví, malé a střední podnikání a možnosti získávání finančních prostředků z Evropské unie. Praha : Eurolex Bohemia , 2006

CHVOJKOVÁ, A., KVĚTOŇ, V. Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007 - 2013. Praha : IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., 2007. 183 s. ISBN 978-80-86684-43-7.

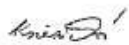
VEBER, J. a kol. Podnikání malé a střední firmy. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2012. 332 s. Expert. ISBN 978-80-247-4520-6.

VOCHOZKA, M. a kol. Podniková ekonomika. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 570 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4372-1.

VOJÍK, V. Podnikání malých a středních podniků na jednotném trhu EU.

Vydání první. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009. 264 s. ISBN 978-80-7357-467-3

Vedoucí bakalářské práce:

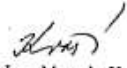

Ing. Radka Knězáčková
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: 29. září 2015

Termín odevzdání bakalářské práce: 29. dubna 2016

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 29. září 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych rád poděkoval své vedoucí práce Ing. Radce Kněžáčkové, Ph.D. za její odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat mé rodině a přátelům, kteří mě podporovali v mém studiu. Děkuji také řediteli společnosti Beas, a.s. za ochotu, čas a poskytnuté materiály k mé bakalářské práci.

ANOTACE

Tématem této bakalářské práce je dotace jako forma veřejné podpory malým a středním podnikům. Práce se dělí na dvě části. První teoretická je zaměřena na financování malých a středních podniků z různých dotačních programů. V druhé části je představena vybraná společnost, její vazby na získanou dotaci a graficky znázorněné vyhodnocení do jaké míry pomohla podniku v jeho rozvoji.

KLÍČOVÁ SLOVA

dotace, konkurence, malý a střední podnik, operační program

TITLE

Subsidies as a form of public support to small and medium-sized enterprises.

ANNOTATION

The topic of this work is a subsidy as a form of public support to small and medium-sized enterprises. The work is divided into two parts. The first one is theoretical and it is focused on funding of small and medium-sized enterprises from various subsidy programmes. The second part is introducing selected company and its links to the gained subsidy. It also graphically illustrates the evaluation of how the subsidy helped the company with its development.

KEYWORDS

subsidy, competition, small and medium-sized enterprise, operationalprogramme

OBSAH

ÚVOD	10
1. DOTACE JAKO FINANČNÍ ZDROJ.....	11
1.1 DOTACE POSKYTOVANÉ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY	11
1.1.1 <i>Státní fondy</i>	12
1.1.2 <i>Územně samosprávné celky</i>	13
1.2 DOTACE POSKYTOVANÉ Z PROSTŘEDKŮ UNIJNÍCH PROGRAMŮ EVROPSKÉ UNIE	14
1.3 EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND	15
2. PODPORA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	17
2.1 VYMEZENÍ MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	17
2.2 POLITIKA PODPORY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	18
2.3 DRUHY PODPORY MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ V SOUČASNOSTI.....	18
2.4 ZPŮSOBY FINANCOVÁNÍ PODPOR PRO MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY	20
2.5 VLÁDNÍ ORGANIZACE PRO PODPORU MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ	21
2.5.1 <i>CzechTrade</i>	21
2.5.2 <i>CzechInvest</i>	22
2.5.3 <i>Regionální poradenská a informační centra a podnikatelská a inovační centra</i>	23
2.5.4 <i>Centrum pro regionální rozvoj České republiky</i>	23
2.5.5 <i>Národní vzdělávací fond</i>	24
3. OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE 2007 - 2013.....	25
4. OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE PRO KONKURENCESCHOPNOST 2014 - 2020.....	28
4.1 PODPORA PODNIKÁNÍ MALÝCH A STŘEDNÍCH FIREM	30
4.1.1 <i>Zvýšit konkurenceschopnost začínajících a rozvojových malých a středních podniků</i>	30
5. ANALÝZA VLIVU DOTACÍ NA VYBRANÝ PODNIK	33
5.1 PRIORITY OSA 4: INOVACE	33
5.1.1 <i>Zvyšování inovační výkonnosti podniků</i>	34
5.2 STRUČNÁ HISTORIE A CHARAKTERISTIKA	34
5.2.1 <i>Důvod výstavby nového závodu</i>	36
5.3 PROJEKT	36
5.4 INOVAČNÍ POTENCIÁL	37
5.5 ANALÝZA VYBRANÝCH EKONOMICKÝCH UKAZATELŮ	38
ZÁVĚR.....	45
POUŽITÁ LITERATURA	47
SEZNAM PŘÍLOH	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Základní ukazatele činnosti banky	21
--	----

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Rozdělení prioritní osy 4.....	33
Obrázek 2: Organizační struktura podniku Beas, a.s.....	36
Obrázek 3: Výnosy a náklady.....	39
Obrázek 4: Výsledek hospodaření za účetní období	40
Obrázek 5: Dlouhodobý majetek.....	41
Obrázek 6: Oběžná aktiva.....	42
Obrázek 7: Vlastní kapitál	43
Obrázek 8: Cizí zdroje.....	44

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

CRR ČR	Centrum pro regionální rozvoj ČR
CZ NACE	Klasifikace ekonomických činností
ČR	Česká republika
DFM	Dlouhodobý finanční majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DM	Dlouhodobý majetek
EU	Evropská unie
MSP	Malé a střední podniky
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
OPPI	Operační program podnikání a inovace
OPPIK	Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
RPIC	Regionální poradenská a informační centra
Sb.	Sbírka zákonů

ÚVOD

V dnešní době je takřka nutností pro každou společnost hledat možnosti neustálého rozvoje a inovací. Zvyšující se konkurence, která vytváří tlak na podnik, rostoucí požadavky zákazníka, důraz na kvalitu či kvantitu nebo rychlý vývoj veškeré technologie, to všechno má zásadní vliv na fungování společnosti. Je zřejmé, že společnosti, které se nerozvíjí nebo neinovují, zaostávají za konkurencí. Každá firma, ale nemá dostatek finančních prostředků, aby se mohla rozvíjet a být dostatečně konkurenceschopná. Vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004 se tento problém alespoň částečně minimalizoval. Z rozpočtu Evropské unie jsou zřizovány dotační programy, které mohou čeští podnikatelé využít k částečnému financování nových investičních projektů. Ovšem dostat dotaci není jednoduché, protože finanční prostředky nejsou nevyčerpatelné a její získání s sebou nese splnění řady podmínek. Přesto je to pro mnoho podniků příležitost k jeho rozvoji.

Cílem této práce je vymezení veřejné podpory a jejich požadavků pro poskytnutí, vymezení nástrojů, které lze použít pro podporu malého a středního podnikání a analýza vlivu dotací na rozvoj vybraného malého či středního podniku na trhu.

První kapitola této bakalářské práce se bude zabývat dotacemi a s nimi související problematikou. Nejprve bude vysvětlen pojem dotace, následně možnost jejího využití a informace o institucích, ze kterých je možné dotaci získat. Další kapitola bude zaměřena na malé a střední podniky, jejich politiku a způsob podpory. Závěr této části bude zaměřen na způsob financování malých a středních podniků a na vládní organizace, které byly pro české firmy zřízeny. Třetí kapitola bude věnována Operačním programům podnikání a inovace a jejich podprogramům. Obsahem čtvrté kapitoly bude seznámení s novým Operačním programem podnikání a inovací pro konkurenceschopnost v letech 2014 - 2020 a kritéria malých a středních podniků pro jeho využití.

V páté kapitole práce bude nejdříve představen program a specifický cíl, ze kterého vybraná společnost žádala o dotaci. Následně bude popsána stručná historie a charakteristika společnosti. Poté bude objasněno, z jakého důvodu společnost o dotaci žádala, informace související s realizovaným projektem a investiční záměr společnosti. Dále bude analyzován vývoj ekonomických ukazatelů vybraného podniku a vliv dotace na jeho rozvoj.

1. DOTACE JAKO FINANČNÍ ZDROJ

Dotace je forma poskytnutí určitého množství finančních prostředků, lze jí chápat také jako veřejnou podporu zejména investičních nákladů projektu. Dotace je nejčastěji poskytována ze státního, veřejného nebo územního rozpočtu a rozpočtu Evropské unie (EU). Může a nemusí být stanovena na konkrétní účel. Obecně je program nazýván dotací, pokud spolufinancuje podíl 80-ti a více procent investičních nákladů projektu. [8]

Metodika vládní finanční statistiky za dotace považuje dobrovolné, běžné nebo kapitálové investice mezi vládními jednotkami, mezi nadnárodními organizacemi a vládou (např. program Phare). Jako užší definici slova dotace můžeme nazývat nenárokový transfer, který poskytuje vláda vybraným podnikům a jehož velikost se určuje na základě úrovně produkce nebo činnosti, či na základě množství a hodnoty vyprodukovaného zboží a služeb. Tím je myšleno, že je za dotaci považována jakákoliv platba či poskytnutá daňová výhoda přiznaná jedincům v závislosti na jejich osobní situaci, která se poskytuje za podmínek stanovených v zákoně nebo nařízení (např. pro nezaměstnané nebo postižené). [8]

Existují dva typy dotací. V prvním případě stát pověří města, aby činnost rozdělování dotací na školství, mzdové prostředky pro zaměstnance, na přímý výkon veřejné správy, na dávky a podpory v sociálním zabezpečení apod. vykonávaly za něj. Druhý typ představují takové dotace, o které je třeba si žádat, takzvané nenárokové (např. finanční prostředky z Operačního programu podnikání a inovace (OPPI)).

1.1 Dotace poskytované ze státního rozpočtu České republiky

Česká republika (ČR) ze státního rozpočtu poskytuje především nenávratné dotace, které jsou rozděleny do dvou skupin a mohou být poskytnuty jako běžné dotace nebo kapitálové dotace, velmi málo poskytuje i návratné finanční výpomoci, které jsou většinou bezplatné a jsou zpravidla poskytovány účelově.

Běžné dotace dále dělíme na [19]:

- a) **účelové** - poskytují se na stanovený účel (všichni občané by měli být spokojeni), jedná se o nepřímý nástroj kontroly ze strany státu a používají se předem vymezené alokace;
- b) **neúčelové** - poskytují se podle souboru ukazatelů, nejčastěji se využívá počet obyvatelstva v obci nebo regionu a jsou poskytovány na financování běžných, pravidelně se opakujících neinvestičních potřeb v rozpočtovém období.

Kapitálové dotace jsou účelové dotace jednorázové, pravidelně se neopakující, určené na financování dlouhodobých neinvestičních potřeb. [19]

Mezi dotace poskytované ze státního rozpočtu patří [19]:

- dotace schválené zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok, v rámci rozpočtových kapitol, které spravují příslušná ministerstva (dotace běžné a kapitálové);
- dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa státního rozpočtu včetně mimořádných neplánovaných dotací;
- dotace ze státních účelových fondů (dotace běžné i kapitálové);
- dotace a návratné finanční výpomoci územním samosprávným celkům na jinou než podnikatelskou činnost;
- dotace a návratné finanční výpomoci právnickým a fyzickým osobám na podnikatelskou činnost; - dotace občanským sdružením a příspěvky politickým stranám;
- dotace právnickým osobám, které jsou založeny nebo zřízeny k poskytování zdravotních, kulturních vzdělávacích a sociálních služeb a k poskytování sociálně-právní ochrany dětí, a fyzickým osobám, které takové služby nebo sociálně-právní ochranu dětí poskytují;
- dotace státním fondům; - dotace nadacím a nadačním fondům;
- dotace dobrovolným svazkům obcí;
- dotace fyzickým osobám, které nevyvíjejí podnikatelskou činnost, na výstavbu, opravy, modernizaci a rekonstrukci bytového fondu a na výstavbu technické infrastruktury.

1.1.1 Státní fondy

Jako první příklad poskytování financí ze státního rozpočtu si autor vybral státní fondy, které jsou zřizovány jako právnické osoby státem za konkrétním účelem, jímž bývá správa určitých agend a řízení často významných peněžních toků většinou směrem od státu k příjemcům určité formy podpory či subvence. Každý státní fond se zřizuje zákonem.

V zákoně, kterým se státní fond zřizuje, musí být stanoven orgán, do jehož působnosti státní fond patří, stanoveny finanční zdroje státního fondu, způsoby jejich použití a způsob financování správních výdajů státního fondu. Správní výdaje zahrnují výdaje spojené s činnostmi zaměstnanců státního fondu a úhrady výdajů členům orgánů státního fondu. Jsou-li

správní výdaje státního fondu financovány z dotací ze státního rozpočtu, vztahují se na použití těchto prostředků právní předpisy upravující hospodaření organizačních složek státu. Zůstatky prostředků státního fondu se převádějí do následujícího rozpočtového roku.

Poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního fondu včetně způsobu jejich poskytnutí upravuje zvláštní právní předpis. Obecným zákonem řešícím fungování, ale i zřizování státních fondů je zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů. [20]

Ministerstvo stanoví vyhláškou údaje potřebné pro vypracování návrhu zákona o státním rozpočtu v termínu, rozsahu a struktuře. Jestliže státní fondy, územní samosprávné celky a jiné právnické a fyzické osoby chtějí žádat o prostředky ze státního rozpočtu nebo poskytnutí státní záruky, jsou povinni předložit ministerstvu tyto údaje. [20]

Mezi fondy, které byly dosud založené v ČR patří následujících deset, z nichž je v dnešní době platných pouze prvních sedm [20]:

- Státní fond životního prostředí (SFZP) zřízený v roce 1991,
- Pozemkový fond ČR (PFCR) byl zřízený v roce 1991,
- Státní fond kultury ČR (SFKCR) zřízený v roce 1992,
- Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie (SFPRCK) zřízený v roce 1992,
- Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) zřízený v roce 2000,
- Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) zřízený v roce 2000,
- Státní fond rozvoje bydlení (SFRB) zřízený v roce 2000,
- Státní fond pro zúrodnění půdy (SFZP) zřízený v roce 1969 zrušený v roce 2006,
- Fond národního majetku (FNM) byl zřízený v roce 1991 a zrušený v roce 2005,
- Fond dětí a mládeže (FDM) byl zřízený v roce 1993 a zrušený v roce 2000.

1.1.2 Územně samosprávné celky

Druhým příkladem poskytovaných financí ze státního rozpočtu byly autorem vybrány územně samosprávné celky. Podle Ústavy ČR jsou samosprávné celky definovány jako: „*Územní společenství občanů, které mají právo na samosprávu, jejímž prostřednictvím dostávají občané možnost se podílet na správě vlastních záležitostí*“. Územní samospráva je v současné době obsažena v Ústavě ČR, dále v Listině základních práv a svobod (čl. 17 odst. 5) a v ústavním zákoně č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. [11]

Základními územními samosprávnými celky jsou obce a vyššími územními samosprávnými celky jsou kraje. Jestliže není zákonem stanovené jinak, tak každá část území ČR patří do některé obce, výjimku tvoří tzv. vojenské újezdy. Co se týká vztahu obcí a krajů, i když jsou kraje vyššími územními samosprávnými celky, tak nemají vůči obcím vztah nadřízenosti.

Právní subjektivita je spojována s plněním veřejnoprávních úkolů, a to nejen realizací pravomocí, jako je například vydávání správních aktů, ale také pomocí prostředků soukromého práva. Územně samosprávné celky mají charakter veřejnoprávních korporací, které mají mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Z toho jasně vyplývá, že obce a kraje jsou právnické osoby a mají tedy právní subjektivitu, což znamená, že vystupují v právních vztazích svým jménem a nesou odpovědnost z těchto vztahů. [20]

Poslední státní závěrečný účet územních rozpočtů byl vydán za rok 2014. Celkový objem příjmů územně samosprávných celků byl v roce 2014 422,2 mld. Kč. Ve srovnání s předchozím rokem to představuje zvýšení o 24,9 mld. Kč. Celkové výdaje územních rozpočtů činily 410,9 mld. Kč, což představuje nárůst o 31,5 mld. Kč oproti předchozímu roku. To znamená, že hospodaření územních rozpočtů skončilo v roce 2014 s přebytkem 11,3 mld. Kč. [12]

Ve výsledku se promítá skutečnost, že čerpání prostředků v rámci operačních programů v programovém období 2007 - 2013 se dostalo do závěrečné fáze.

1.2 Dotace poskytované z prostředků unijních programů Evropské unie

Dotace jsou nástrojem EU a jejich úkolem je sloužit ke zdokonalování spolupráce a řešení společných problémů členských zemí EU v oblasti konkrétních politik EU. Tyto programy jsou vždy víceleté a jsou financovány přímo z rozpočtu EU. Je to jedna z možností, jak získat finanční prostředky na aktivity v oblastech vzdělávání, výzkumu a technologického vývoje, podnikání, životního prostředí, rozvoje dopravní a energetické infrastruktury aj. Odpovědnost za provádění programů EU nese ve většině případů Evropská komise. [13]

Pro každou oblast podpory EU jsou vymezení oprávnění žadatelé, po zaslání žádosti a následném schválení se stanou příjemci podpory. Přesná specifikace oprávněných žadatelů a další podmínky jsou pak součástí konkrétní výzvy u dané oblasti podpory (např. u firem jsou přesně specifikována různá omezení: max. počet zaměstnanců, max. velikost obratu, vybraná odvětvová specifikace podle Klasifikace ekonomických činností (CZ NACE), apod.) nebo v rámci příručky pro žadatele. Obvykle se jedná o obecné vyjmenování možných typů

žadatelů, jako jsou např. kraje, obce, malé a střední podniky (MSP), fyzické osoby, neziskové organizace, vysoké školy aj. [24]

Finanční podporu je možno získat na investiční i neinvestiční projekty zaměřené do různých, přesně vymezených oblastí jako např.: Rozvoj dopravy a dopravní infrastruktury, Ochrana životního prostředí, Rozvoj měst a obcí, Podpora podnikání, Rozvoj vědy a výzkumu, atd.

Prospěch z realizovaného projektu mohou mít zaměstnanci i nezaměstnaní, obce, podnikající osoby, statní i nestátní instituce, školy, žáci a studenti, atd.

O podporu lze žádat podáním žádosti o získání prostředků ze strukturálních fondů. Je to formalizovaný dokument - projekt, jehož zpracování se řídí pravidly, která stanovila Evropská komise a která rozpracovaly jednotlivé řídicí orgány ČR do metodických pokynů. V současné době je k dispozici několik desítek základních metodických materiálů, které se navíc v jednotlivých operačních programech významně liší, proto je vždy nutno se při vytváření projektové žádosti detailně seznámit s aktuálně platnou verzí dokumentace ke konkrétnímu projektu. [24]

Před vlastní tvorbou projektové žádosti je však nutné určit, z jakého konkrétního operačního programu lze daný projektový záměr financovat. Za tímto účelem je vhodné zpracovat nejprve základní projektový rámec, kde je definován předpoklad nutný k realizaci projektu, dále jeho aktivity a tím si stanovíme logický vztah mezi aktivitami, výstupy a výsledky projektu. Tento projektový rámec může být cennou pomůckou při koncipování jakéhokoliv projektu, bez ohledu na způsob jeho financování. [24]

1.3 Evropský sociální fond

Hlavním zaměřením Evropského sociálního fondu jsou investice na rozvoj lidských zdrojů, boj s nezaměstnaností a rozvoj trhu práce v oblasti zvyšování konkurenceschopnosti podniků - především se jedná o MSP, dále se snaží, aby měli všichni stejnou příležitost v přístupu na trh práce. [24]

V Koncepti MSP 2014+ budou z Evropského sociálního fondu financována zejména opatření na podporu zaměstnanosti. Program se bude snažit zlepšit zaměstnanost v ČR především prostřednictvím samostatné výdělečné činnosti, rozšířeného podnikání a zakládání nových podniků, již zavedených podniků, kterým bude pomáhat přizpůsobovat se změnám, investic do vzdělávání a dovedností aj.

V souvislosti s financováním projektů ze strukturálních fondů EU si musí žadatel zajistit dostatek finančních prostředků, jelikož projekt je v první řadě financován z vlastních zdrojů (tzv. předfinancování projektu). Až následně je vyplacena určitá část celkových nákladů, na které měl žadatel právo. Ve většině případů při nedostatku vlastních zdrojů se tento problém řeší zajištěním cizích zdrojů, zejména úvěry od bankovních institucí. [13]

2. PODPORA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Tato kapitola bude zaměřena na základní strukturu podpory MSP. Bude zde popsán celkový pohled na podporu, včetně nejdůležitějších forem podpor a vybraných institucí poskytující služby MSP.

2.1 Vymezení malých a středních podniků

Přesná definice podniku je uvedena v Obchodním zákoníku §5 odst. 1 takto:

„Podnikem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají tomuto účelu sloužit“. [7]

Přesná definice drobného, malého a středního podnikatele je uvedena v české legislativě takto [25]:

- *„Za drobného, malého a středního podnikatele se považuje podnikatel, který zaměstnává méně než 250 zaměstnanců a jeho roční obrat/příjmy nepřesahuje 50 milionů EUR a jeho aktiva/majetek nepřesahují 43 milionů EUR.*

- *V rámci kategorie malých a středních podnikatelů jsou malí podnikatelé vymezeni jako podnikatelé, kteří zaměstnávají méně než 50 osob a jejichž roční obrat/příjmy nebo aktiva/majetek nepřesahují 10 milionů EUR.*

- *V rámci kategorie malých a středních podnikatelů jsou drobní podnikatelé vymezeni jako podnikatelé, kteří zaměstnávají méně než 10 osob a jejichž roční obrat/příjmy nebo aktiva/majetek nepřesahují 2 miliony EUR."*

Je důležité rozhodnout o tom, zda podnik vede daňovou evidenci nebo účetnictví. V situaci, kdy podnik vede daňovou evidenci, vykazuje majetek. Pokud ovšem vede účetnictví, vykazuje aktiva. Korunový ekvivalent se určí takovým způsobem, že se částka uvedená v eurech vynásobí kurzem, který vyhlásila Evropská centrální banka pro poměr mezi eurem a českou korunou k 31. prosinci roku předcházejícímu podání žádosti o podporu. [7]

V příloze č. 1 je znázorněna SWOT analýza MSP.

2.2 Politika podpory malých a středních podniků

Politika podpory MSP se především snaží o ekonomický rozvoj naší společnosti. Byla vypracována Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále MPO) ČR. K vymezení jsou nejčastěji používány dva hlavní cíle, dlouhodobé a střednědobé.

Dlouhodobé cíle - mají za úkol zajistit fungování sektoru MSP tak, aby přispíval především k růstu technologické úrovně, zlepšení národního hospodářství a konkurenceschopnosti, snižování regionálních a ekonomických disparit a dostat nezaměstnanost na co nejnižší hodnotu.

Střednědobé cíle - jsou podobné jako dlouhodobé cíle, ale řadí se do nich více záměrů této politiky pro podporu. Konkrétní vymezení střednědobých cílů je [13]:

- zvýšit podíl malých a středních podniků na obnovení růstu ekonomiky, snížit nezaměstnanost, hospodářsky oživit ekonomicky slabé regiony a expertní výkonnosti;
- zvýšit technologické úrovně a konkurenceschopnost malých a středních podniků a vytvořit předpoklad jejich začlenění do evropského trhu;
- podpora spolupráce malých a středních inovačních firem s výzkumnými pracovišti, vysokými školami, státními a soukromými výzkumy ústavy, velkými výrobci, Akademií věd ČR apod.;
- usnadnění vstupu občanů do podnikatelských prostředí.

2.3 Druhy podpory malých a středních podniků v současnosti

V ČR je význam malého a středního podnikání velký. Má značný dopad jak na ekonomický tak i sociální vývoj. Podstatnou roli hraje v tvorbě nových pracovních míst, ale i na podílu HDP (kolem 40 %). MSP podniky vytvářejí zdravé konkurenční prostředí a působí tak proti monopolním tendencím velkých podniků. Mezi velké přednosti MSP patří jejich schopnost rychle se přizpůsobovat trhu. Hlavními společenskými a kulturními přínosy MSP je provázanost s regionem, ve kterém působí. Tím představují místní kapitál a přispívají k rozvoji daného regionu.

O důležitosti MSP není pochyb, a proto je také důležité tento sektor dostatečně podporovat. Vstupem do Evropské unie a integrací trhu, nutnost pomáhat MSP ještě vzrostla. MSP by měly být schopny se udržet v konkurenci, jak na místním tak i mezinárodním trhu. Je třeba posilovat jejich kvalitu i schopnosti poznat a reagovat na různé podnikatelské příležitosti, apod. [25]

Státy v Evropské unii se obecně snaží přijímat taková rozhodnutí a strategie, aby posílily národohospodářský vliv malého a středního podnikání. Tato posila spočívá především [9]:

- ve snaze motivovat populaci k podnikání; usnadňují registraci, poskytováním daňových výhod a různých forem podpor;
- v různém zvýhodňování; poskytování levných služeb v poradenství, finančními úlevami, dostupností podnikatelských úvěrů;
- v usnadnění vzniku a zaběhnutí nových podniků; nabízení nízkých nájmu v podnikatelských objektech, téměř bezplatnou pomocí při průzkumu trhu a vedení účetnictví.

V roce 1992 bylo důležitým krokem ČR schválení zákona č. 299/1992 Sb. o státní podpoře malého a středního podnikání (později v roce 2002 byl zákon novelizován). Podle tohoto zákona je podpora MSP legislativně stanovena pro oblasti [27]:

- neustálý růst odbornosti,
- posílení podniků v oblasti kapitálu,
- zlepšování poradenství v podnicích,
- vznik nových pracovních míst a příležitostí,
- výzkum a technický rozvoj, - spolupráce se zahraničím,
- účast na různých výstavách,
- výsledků výzkumu o MSP.

Obecně jsou poskytovány malým a středním podnikatelům různé formy podpory: informační, materiální a především finanční podpora. Dále můžeme rozlišovat podpory přímé a nepřímé. [25]

Podpora přímá a nepřímá

Právě podpora přímá a nepřímá patří mezi nejčastější a nejobsáhlejší část v pomyslném dělení druhů podpory podnikání. Zatímco u podpory přímé dochází často k diskuzím o jejím směru či správnosti, o podpoře nepřímé se tolik nepochybuje.

Nepřímou podporou podnikání se obecně nazývá snaha státu o maximální zefektivnění a funkčnost podnikatelského prostředí, tj. vytvoření jasných a pokud možno jednoduchých podmínek pro podnikání. Jde o zjednodušování administrativy pomocí úprav v legislativě, zakládání poradenských center nebo webových portálů, daňový systém, pracovněprávní vztahy, obecnou podporu konkurenceschopnosti apod. [2]

Přímou podporu pak představují takové projevy podpory, při kterých dochází k přímému poskytnutí finančních prostředků. Sem patří několik úrovní přímých podpor, od Euro-unijní, přes národní až po úroveň městských státních orgánů. [2]

Je důležité, aby se živnostník o tyto věci zajímal, protože poměrně velký počet podnikatelů končí neúspěšně, zejména v době hospodářské krize.

2.4 Způsoby financování podpor pro malé a střední podniky

Podstatná část finančních prostředků na podporu malých a středních podniků pochází z Českomoravské záruční a rozvojové banky. Ta vydává finanční prostředky především v podobě garancí a zvýhodněných úvěrů. Problém nastává při rozdělování finančních prostředků. Každý rok má Českomoravská záruční a rozvojová banka od státu přidělena větší množství finančních prostředků, ale stále to nestačí, aby pokryly všechny MSP. Takle situace má za důsledek, že je zvýhodněna pouze určitá část podnikatelů. Peníze ze státního rozpočtu pocházejí z vybraných daní. Nastává tedy situace, kdy schopnější a úspěšnější podnikatele podporují ty, kterým se tak dobře nevede. [27]

Českomoravská záruční a rozvojová banka

Českomoravská záruční a rozvojová banka byla založena roku 1992 a napomáhá rozvoji MSP, infrastruktury a jejich sektorů, a to v souladu se záměry hospodářské politiky vlády ČR a regionů. Jejím akcionářem je ČR zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí a Ministerstvem pro místní rozvoj. Je řízena pětičlenným představenstvem a devítičlennou dozorčí radou. [6]

Banka především poskytuje [6]:

- podpory malým a středním podnikatelům formou záruk a zvýhodněných úvěrů s využitím prostředků státního rozpočtu, strukturálních fondů a krajů,
- zvýhodněné úvěry pro rozvoj technické infrastruktury obcí.

Dále spravuje rozsáhlé portfolio záruk za bankovní úvěry a dotací na úhradu úroků z úvěrů poskytnutých na podporu oprav bytových domů jejich vlastníkům či spoluvlastníkům a dalších podpor bydlení poskytnutých v minulých letech. [6]

Působí též jako finanční manager prostředků poskytnutých ČR na financování rozvoje infrastruktury. Auditorem banky je společnost KPMG ČR s.r.o.

Tabulka 1: Základní ukazatele činnosti banky

	jednotka	2010	2011	2012	2013	2014
Úhrn aktiv	mil. Kč	58 147	58 700	111 706	982 042	127 337
Cizí zdroje	mil. Kč	52 455	52 965	106 748	93 591	122 642
Vlastní kapitál	mil. Kč	5 692	5735	4958	4451	4695
Základní kapitál	mil. Kč	2132	2132	2132	2132	2132
Zisk po zdanění	mil. Kč	854	849	812	348	262
Portfolio záruk	mil. Kč	23 649	21 398	19 039	18 129	17 900
Kapitálová přiměřenost	%	16,4	17,2	14,4	16,0	17,1
Průměrný stav zaměstnanců	osob	219	217	217	216	211
Pobočky	počet	5	5	5	5	5

Zdroj: [6]

2.5 Vládní organizace pro podporu malého a středního podnikání

Vládní organizace byly založeny především za informačním účelem. Jsou zaměřeny na poskytování zvýhodněného poradenství a dalších užitečných služeb nejen pro malé a střední podnikatele. Bylo vytvořeno velké množství organizací pro podporu MSP, mezi nejznámější patří:

2.5.1 CzechTrade

Agentura CzechTrade je národní proexportní organizací založenou Ministerstvem průmyslu a obchodu. Jejím cílem je vzájemná spolupráce mezi českými a zahraničními subjekty a rozvoj mezinárodního obchodu. [21]

Českým firmám slouží již po dobu osmnácti let a snaží se především o zahraniční exportní a investiční úspěchy.

CzechTrade nabízí exportérům informační a asistenční služby od profesionálně kvalifikovaných zaměstnanců jak v ČR tak především v zahraničních kancelářích. Využitím služeb agentury CzechTrade, je prokázána úspora času, nákladů a minimalizace rizik spojených s mezinárodním obchodem, jelikož má odborné znalosti v tomto oboru a dlouhodobé zkušenosti se zahraničními zástupci agentury. Výsledkem je komplexní exportní podpora, která je maximálně rychlá a především snadno dostupná pro české firmy.

Rozsáhlá síť zahraničních kanceláří ve více než čtyřiceti zemích na pěti kontinentech svojí působností pokrývá Evropu od Skandinávie po Balkán, Východní Evropu a státy SNS, významná africká a asijská teritoria, Kanadu, USA, Latinskou Ameriku, Austrálii a Nový Zéland. [21]

2.5.2 CzechInvest

CzechInvest je agentura, která byla zřízena za účelem podpory podnikání a investic, dále je státní příspěvkovou organizací podřízenou Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, která posiluje konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center. [4]

Agentura CzechInvest dohlíží na celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu ze zdrojů státního rozpočtu, tak i z prostředků EU. Čímž zjednodušuje komunikaci mezi státem, podnikateli a Evropskou unií. CzechInvest dále propaguje ČR v zahraničí jako lokalitu vhodnou pro umístování mobilních investic, je výhradní organizací, která smí nadřízeným orgánům předkládat žádosti o investiční pobídky. Především zásluhou podpory CzechInvestu se můžou české firmy, které mají zájem zapojit se do dodavatelských řetězců nadnárodních společností. Prostřednictvím svých služeb a rozvojových programů tak CzechInvest přispívá k rozvoji domácích firem, českých a zahraničních investorů i celkového podnikatelského prostředí.

CzechInvest poskytuje následující služby [4]:

- informace o možnostech podpory pro malé a střední podnikatele,
- implementace dotačních programů financovaných EU a státem,
- formální poradenství k projektům,
- správa databáze podnikatelských nemovitostí,
- podpora subdodavatelů – správa databáze českých dodavatelských firem,
- pomoc při realizaci investičních projektů,
- zprostředkování státní investiční podpory.

Na začátku roku 2004 byla založena agenturou CzechInvest ve všech krajských městech síť třinácti regionálních kanceláří. Byly založeny za účelem rozšíření nabídky služeb. Regionální kanceláře agentury CzechInvest poskytují informace o službách agentury a možnostech podpory podnikání ze strukturálních fondů EU. Dále pomáhají firmám, které mají zájem realizovat svou investici v daném regionu a spolupracují se zástupci místní správy a samosprávy, školami a dalšími regionálními institucemi při hledání příležitostí rozvoje podnikatelského prostředí regionu. [4]

2.5.3 Regionální poradenská a informační centra a podnikatelská a inovační centra

Po vzoru zemí EU byla od roku 1992 zakládána v ČR regionální poradenská a informační centra (RPIC). Jedná se o poradenské firmy, jejichž výběr byl proveden na základě doporučení regionálních orgánů (okresní úřady, městské úřady, úřady práce apod.), a které se prokázaly jako věrohodné pro poskytování poradenských a informačních služeb pro MSP v regionech. [22]

V ČR působí 34 RPIC. RPIC poskytují pro MSP bezplatné úvodní konzultace a cenově zvýhodněné služby podnikatelského poradenství, pomoc při vytváření podnikatelských plánů a realizačních projektů, zprostředkování bankovních úvěrů. Pomáhají MSP při vytváření nových pracovních míst, poskytují informace o dalších možných programových podporách a podporách regionu, organizují vzdělávací semináře pro podnikatele apod.

Pro rozvoj nových aktivit RPIC bude rozhodující jejich plné zapojení do spolupráce s regionálními institucemi při vytváření příznivého podnikatelského prostředí. Je potřeba rozšířit na všechny regiony dosavadní aktivní spolupráci s některými okresními hospodářskými komorami, úřady práce, euroregiony a regionálními rozvojovými agenturami. Tím se vytvoří podmínky i pro efektivní využití strukturálních fondů EU pro rozvoj MSP v příštích letech. Zkušenosti sítě RPIC budou využity při zajišťování kooperací MSP se zahraničními partnery a při vytváření sítě subdodavatelů pro zahraniční investory. RPIC může pomáhat vytvářet průmyslové zóny a podnikatelské inkubátory, zpracování regionálních analýz sektoru MSP, regionální fondy rozvoje MSP pro nebankovní malé půjčky atd. [22]

2.5.4 Centrum pro regionální rozvoj České republiky

Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR ČR) je státní příspěvková organizace řízená Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Založena byla na konci roku 1996 pod názvem Regionální rozvojová agentura ČR, od roku 1997 působí pod názvem CRR ČR. Organizace má pobočku v každém krajském městě a hlavní sídlo se nachází v Praze. [3]

Od roku 1999 je hlavní náplní činnosti organizace administrace a kontrola čerpání evropských fondů. V programovacím období 2007-2013 mělo Centrum na starosti prioritní osu 7 - Technická pomoc, administraci Integrovaného operačního programu a všech programů přeshraniční spolupráce, v novém období 2014-2020 se jedná o Integrovaný regionální operační program a opět programy přeshraniční spolupráce. [3]

Centrum je také součástí celoevropské poradenské sítě pro MSP Enterprise Europe Network. Další náplní je spravování a aktualizace databáze regionálních informací (Regionální informační servis a Mapový server CRR ČR). [3]

2.5.5 Národní vzdělávací fond

Národní vzdělávací fond byl založen v roce 1994. Je to nezávislá nezisková organizace, založena Ministerstvem práce a sociálních věd v ČR. Fond má za úkol rozvoj analytických, metodických, vzdělávacích a poradenských činností v následujících oblastech [17]:

- analýzy trendů a politik v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání,
- výzkum kvality lidských zdrojů,
- podpora strategie rozvoje lidských zdrojů na národní a krajské úrovni,
- podpora poradenských služeb v resortu zaměstnanosti i vzdělávání,
- vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb v oblasti standardů kvality, rozvojové audity kvality sociálních služeb,
- administrace a řízení projektů.

3. OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE 2007 - 2013

OPPI pro období 2007 - 2013 byl vládou schválen 15.11.2006 a obsahoval celkem 15 programů podpory. Jeho vedením je pověřeno Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Smyslem tohoto programu bylo poskytnout finanční prostředky ze státního rozpočtu a Evropské unie podnikatelským subjektům. Tento operační program vycházel z hlavních strategických dokumentů ČR: Strategie hospodářského růstu ČR, Strategie regionálního a udržitelného rozvoje. Finanční prostředky jsou poskytovány nejčastěji formou dotace. V určitých případech může být pomoc poskytnuta zvýhodněným úvěrem a zvýhodněnou zárukou. [4]

Cílem OPPI bylo zdůraznit rozvoj poradenských a informačních služeb pro podnikání, podpořit aktivitu malých a středních podniků, zlepšit konkurenceschopnost sektoru průmyslu a služeb, podnítit poptávku a zavádění inovací a technologií, upevnit podnikatelské prostředí a zvýšit přitažlivost regionů ČR pro investory. [10]

Program byl zahrnut v sedmi prioritních osách [3]:

Prioritní osa 1: Vznik firem

Cílem této prioritní osy bylo zvyšovat motivaci lidí k zahájení podnikání s využitím nových finančních nástrojů.

Specifické cíle:

- 1.1 Podpora začínajícím podnikatelům.
- 1.2 Využití nových finančních nástrojů.

Prioritní osa 2: Rozvoj firem

Prioritní osa 2 byla zaměřena na zvýšení konkurenceschopnosti podniků zaváděním nových technologií.

Specifické cíle:

- 2.1 Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků.
- 2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb.

Prioritní osa 3: Efektivní energie

Měla za cíl snižovat energetickou náročnost a spotřebu fosilních primárních energetických zdrojů a podporu začínajících podnikatelů v aktivitách vedoucích k vyššímu využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Specifické cíle:

3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie.

Prioritní osa 4: Inovace

Cílem prioritní osy 4 bylo posílit inovační aktivity podniků (zavádění inovací technologií, výrobků a služeb)

Specifické cíle:

4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků.

4.2 Kapacity pro průmyslový rozvoj.

Prioritní osa 5: Prostředí pro podnikatele a inovace

Tato oblast byla zaměřena na vytváření potřebné infrastruktury pro začínající podnikatele. Měla za cíl rozvíjet spolupráci sektoru průmyslu s vědecko-výzkumnými institucemi jak doma, tak i v zahraničí. Zejména se podpora týkala identifikace a vytváření klastrů a technologických platforem.

Specifické cíle:

5.1 Platformy spolupráce.

5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů.

5.3 Infrastruktura pro podnikání.

Prioritní osa 6: Služby pro rozvoj podnikání

Hlavním cílem bylo zkvalitnění služeb pro podnikatele v oblasti vyhledávání nových obchodních příležitostí, posilování pozic českých podniků v mezinárodním obchodu a zakládání poboček v jiných zemích. Koordinačním subjektem této podpory byla agentura CzechInvest.

Specifické cíle:

6.1 Podpora poradenských služeb.

6.2 Podpora marketingových služeb.

Prioritní osa 7: Technická pomoc

Tato prioritní osa zabezpečovala aktivity, které byly zaměřené na přípravu, řízení, implementaci, monitorování, hodnocení, publicitu a kontrolu celého OPPI. Příjemcem podpory byl řídicí orgán OPPI - Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, agentura CzechInvest, CzechTrade a Česká energetická agentura.

Specifické cíle:

7.1 Technická pomoc při řízení a implementaci OPPI.

7.2 Ostatní technická pomoc.

Celkem si projekty mezi sebe rozdělily 3 671 400 782 Kč. Nejvyšší alokaci měl Rozvoj firem (prioritní osa 2) a to 32,34 %, následovala Inovace (prioritní osa 4) s 29,59 %, Prostředí pro podnikání a inovace (prioritní osa 5) mělo alokaci ve výši 24,07 %. V dalších prioritních osách už byly čerpány mnohem nižší částky, konkrétně v oblasti Efektivní energie (prioritní osa 3) to bylo 10,20 %, technická pomoc (prioritní osa 7) 1,87 %, Služby pro rozvoj podnikání (prioritní osa 6) 1,84 % a ze Vzniku firem (prioritní osa 1) se využilo pouze 0,09 % z celkové částky dotace. [13]

4. OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE PRO KONKURENCESCHOPNOST 2014 - 2020

Tento operační program poměrně plynule navazuje na OPPI z předchozího programovacího období 2007 – 2013. Hlavní oblast, na kterou je operační program především zaměřen je zvyšování konkurenceschopnosti prostřednictvím rozvoje ekonomiky. Právě konkurenceschopnost čili efektivní využívání dotačních finančních prostředků v podnikatelské praxi se zaměřením na inovace je nejvýraznějším znakem tohoto operačního programu.

Program je obecně zaměřen na [14]:

- zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky prostřednictvím rozvoje podnikání a pro něj potřebné infrastruktury;
- rostoucí využívání výsledků výzkumu a vývoje, zavádění inovací;
- podpora zakládání nových podniků, internacionalizace podnikání;
- podpora udržitelného a inovativního hospodaření s energií;
- rozvoj podnikání – podpora malých a středních podniků a začínajících podnikatelů zejména ve strukturálně postižených, ale i dalších zaostávajících regionech;
- využití a udržitelnost stávající inovační infrastruktury a podpora odvětvových inovačních klastrů.

Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK) je oproti tomu předchozímu více zaměřen na investice do špičkových technologií, posílení projektů na spolupráci více podniků a propojování podniků s vědou a výzkumem.

Prioritní osa 1: Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace

Hlavním cílem je zlepšování podmínek pro rozvoj inovačních firem a využívání unikátních znalostí ve všech oborech významných z pohledu specializace ČR. Zaměřena bude na zvýšení intenzity společných výzkumných, vývojových a inovačních aktivit mezi podnikatelskými subjekty a mezi veřejným a podnikovým sektorem a to pomocí zkvalitňování služeb. Vše výše uvedené přispěje k většímu počtu transferů technologií a znalostí a zvýšení mobility.

Specifické cíle:

- 1.1 Zvýšit inovační výkonnost podniků.
- 1.2 Zvýšit intenzitu a účinnost spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Prioritní osa 2: Podpora podnikání malých a středních firem

Hlavním cílem je zvýšení konkurenceschopnosti a internacionalizaci všech MSP, využitelnost infrastruktury pro podnikání a pomoc MSP ve vzdělávání svých zaměstnanců.

Specifické cíle:

- 2.1 Zvýšit konkurenceschopnost začínajících a rozvojových MSP.
- 2.2 Zvýšit internacionalizaci malých a středních podniků.
- 2.3 Zvýšit využitelnost infrastruktury pro podnikání.
- 2.4 Zvýšit kapacitu pro odborné vzdělávání v MSP.

Prioritní osa 3: Efektivnější nakládání energií

Hlavním cílem je podpora konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů a udržitelnosti české ekonomiky prostřednictvím snížení energetické náročnosti podnikatelského sektoru. Dále zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin, využití kombinované výroby elektřiny a tepla, rozvoje a modernizace energetické infrastruktury.

Specifické cíle:

- 3.1 Zvýšit podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě ČR.
- 3.2 Zvýšit energetickou účinnost podnikatelského sektoru.
- 3.3 Zvýšit aplikaci prvků inteligentních sítí v distribučních soustavách.
- 3.4 Uplatnit inovativní nízkouhlíkové technologie v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin.
- 3.5 Zvýšit účinnost soustav zásobování teplem.
- 3.6 Posílit energetickou bezpečnost přenosové soustavy.

Prioritní osa 4: Rozvoj informačních a komunikačních technologií

Hlavním cílem je růst konkurenceschopnosti české ekonomiky založený na moderních vysokorychlostních přístupových sítích k internetu a vyvíjení vysoce inovativních ICT.

Specifické cíle:

- 4.1 Zvětšit pokrytí vysokorychlostním přístupem k internetu.
- 4.2 Zvýšit využití potenciálu ICT sektoru pro konkurenceschopnost ekonomiky. [14]

Celkem si projekty mezi sebe rozdělí necelých 120 mld. Kč. Nejvyšší alokace je určena pro podporu Rozvoje výzkumu a vývoje (prioritní osa 1), a to 31 %. Následuje Efektivnější nakládání energií (prioritní osa 3) s 28,2 %, Podpora podnikání malých a středních firem (prioritní osa 2) dosahuje 20,7 % a na Rozvoj informačních a komunikačních technologií (prioritní osa 4) lze využít 17,2 % z celkové částky. [16]

4.1 Podpora podnikání malých a středních firem

Z výše uvedených prioritních os byla vybrána osa, která podle autora nejvíce koresponduje s obsahem této bakalářské práce. Jedná se o prioritní osu 2 Rozvoj podnikání a konkurenceschopnost MSP, která bude v další části práce podrobněji popsána.

MSP představují stabilizující prvek výnosnosti a zaměstnanosti. Jejich velkou výhodou je, že vytvářejí nejvíce nových pracovních míst, svými dodávkami se podílejí na konkurenční schopnosti velkých podniků a na inovacích měnících dílčí produktové trhy. Růst a konkurenceschopnost MSP závisí na jejich schopnosti pronikat na nové zahraniční trhy, což pro ně představuje možnost posunu v těchto pozicích a orientaci na výrobu pro koncové zákazníky. Mezi další úkol, na který je potřeba se zaměřit, patří zastaralá podnikatelská infrastruktura a s ní spojené vysoké režijní náklady, které do značné míry ovlivňují investice do rozšiřování výroby MSP. Převážná část podniků se potýká s nedostatkem kvalifikovaných pracovních sil a to včetně inovačních procesů vyžadujících rozvoj odborných znalostí a dovedností. S novými technologiemi souvisí nutnost zaměstnavatelů s těmito změnami seznámit zaměstnance a zvýšit jejich úsilí k proškolení. Bohužel, v sektoru MSP není prozatím dostatek kapacit pro rozvoj zaměstnanců. [14]

Hlavním cílem OPPIK je zvýšit počet nových podnikatelských subjektů a nových podnikatelských záměrů zejména inovačního charakteru s vysokým potenciálem růstu, ale i na nižších hodnotových řetězcích. Důležitá je podpora MSP pro proniknutí na nové a perspektivní zahraniční trhy, rozvoj nové a využití stávající infrastruktury pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů v podnikatelském sektoru. Výše podpory záleží na vybraném programu. [14]

4.1.1 Zvýšit konkurenceschopnost začínajících a rozvojových malých a středních podniků

Hlavní aktivita tohoto specifického cíle je zaměřená na investiční podporu projektů začínajících a rozvojových firem a navazuje na poznatky získané zejména z realizace programů podpory OPPI „Vznik firem“ a „Rozvoj firem“. Formou této podpory byly úvěry,

záruky a dotace. Cílem aktivity je zvýšení počtu nových podnikatelských záměrů (investic) začínajících a rozvíjejících se podniků zlepšením jejich přístupu k finančním prostředkům na realizaci a zavádění nových výrobních technologií a služeb. V případě stávajících objektů musí být modernizace vždy spojována se zaváděním nových výrobních technologií a služeb. [14]

Další aktivita je zaměřená na podporu poradenských služeb a služeb pro začínající podniky. Je to pomoc pro začínající podniky, reagující na nutnost posílení sektoru dynamicky rostoucích MSP z důvodu zlepšení výkonnosti ekonomiky ČR a zvýšení zaměstnanosti. [14]

Projekty v oblasti podnikatelských záměrů začínajících a rozvojových podniků, na které se bude podpora vztahovat, musí být spojené s pořízením či rekonstrukcí budov, strojů a zařízení a tím získáním pracovního kapitálu pro zahájení či rozšíření podnikatelské činnosti začínajících podnikatelů. Výstupem tak budou jednotlivé podpořené podnikatelské záměry, jejichž výsledky se promítnou ve střednědobém horizontu ekonomickými přínosy a nově vytvořenými pracovními místy. V tomto specifickém cíli je možné využít obou nástrojů podpory, tzn. finančních nástrojů (úvěry, záruky za bankovní úvěry, rizikový kapitál) i dotací. [14]

O dotaci mohou žádat následující žadatelé [18]:

- podnikatelské subjekty (MSP) ve výrobě a službách, včetně služeb souvisejících s cestovním ruchem generujícím nová pracovní místa ve venkovských regionech;
- provozovatelé inovační infrastruktury jako jsou podnikatelské inkubátory, vědeckotechnické parky a inovační centra (pouze pro aktivity poskytování poradenských služeb a služeb pro začínající podniky);
- v rámci tohoto specifického cíle budou příjemci podpory nezemědělství podnikatelé s výstupem projektu mimo položky obsažené v dodatku Smlouvy (o EU), zároveň budou podporovány projekty zemědělských podnikatelů zaměřené na podnikatelské poradenství (nikoliv poradenství do zemědělské činnosti).

Příklady podporovaných aktivit [18]:

- realizace podnikatelských záměrů začínajících podniků (do 5 let) a rozvojových podniků prostřednictvím vhodných finančních nástrojů (úvěry, záruky za bankovní úvěry, rizikový kapitál) a dotací MSP zejména pro mikropodniky;
- poskytování poradenských služeb a služeb pro začínající podniky v nemetropolitních, zejména periferních regionech (např. prostřednictvím podnikatelských inkubátorů).

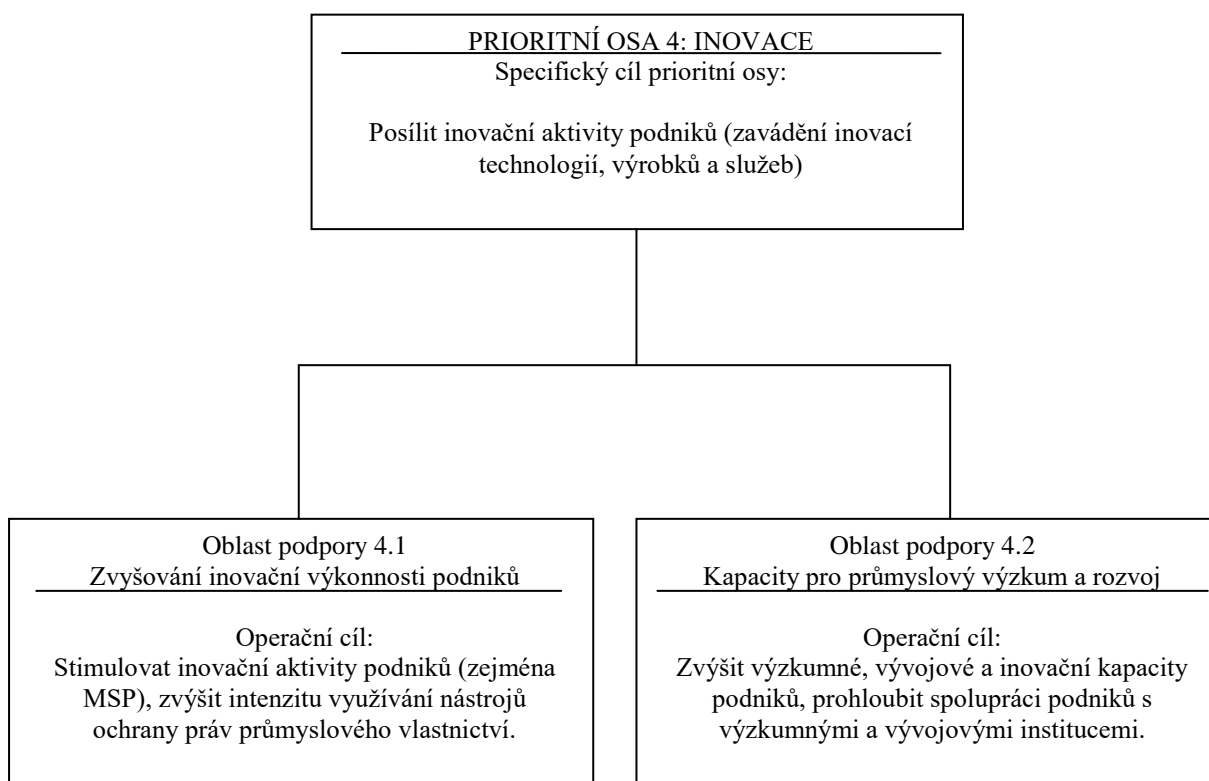
5. ANALÝZA VLIVU DOTACÍ NA VYBRANÝ PODNIK

Pro analýzu vlivu dotací na vybraný podnik byla vybrána společnost Beas, a.s. Autor si vybral tuto společnost především z důvodu ochoty managementu společnosti spolupracovat a poskytnout důležité informace o podniku

Nejdříve se bude kapitola zabývat prioritní osou 4 Inovace, konkrétně specifického cíle zvyšování inovační výkonnosti podniků v programovacím období 2007 - 2013, ze kterého společnost čerpala finanční prostředky. Následně bude obecně popsána stručná historie a charakteristika společnosti, důvod výstavby nového závodu, projekt a inovační potenciál společnosti. Závěr práce bude zaměřen na vývoj vybraných ekonomických ukazatelů (výnosy, náklady a hospodářský výsledek) a ukazatelů rozvahy před dotací a po dotaci.

5.1 Prioritní osa 4: Inovace

Na obrázku č. 1. lze vidět, jak byla prioritní osa 4 rozdělena. Skládala se ze dvou specifických cílů, zvyšování inovační výkonnosti podniků a Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj. Na jaké oblasti konkrétně byly osy zaměřeny lze vyčíst z následujícího obrázku č. 1.

Obrázek 1: Rozdělení prioritní osy 4

Zdroj:[13]

5.1.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků

Zaváděním inovací a rozsáhlým uplatňováním výsledků výzkumu a vývoje se začal vytvářet silný potenciál pro rychlejší růst ekonomiky. To z praktického hlediska znamená, že inovace podporují vytváření a udržení kvalitních pracovních míst díky vyšší produktivitě a flexibilitě. Přijímání efektivnějších technologií a metod řízení, pomohou rychleji reagovat na změny a příležitosti na trhu a vytvářet prostředí, v němž podnikatelům umožňují zakládat nové podniky inovativního charakteru. [13]

To, že je potřeba podpořit zrovna tuto oblast naznačovaly četné studie a analýzy, ze kterých bylo patrné, že má ČR ve srovnání s ekonomikami zemí Evropské unie určitý handicap. Jak ukazovaly výsledky těchto analýz a hodnocení, docházelo k určitému selhání národního trhu, proto se ukázala podpora v oblasti inovací z veřejných zdrojů důležitá a potřebná. Zařazení této oblasti podpory do OPPI bylo mimořádné jak pro sektor MSP ČR, tak zároveň i velkých podniků. [13]

Hlavním cílem podpory v této oblasti bylo stimulovat a zvýšit inovační aktivitu MSP, ale zároveň i velkých podniků v oblasti výroby i služeb. Úkolem poskytované podpory bylo zlepšit finanční stabilitu podniků realizujících inovace výrobků, technologií a služeb. Společnosti se podařilo po realizaci investice naplnit všechny výše zmiňované úkoly, se kterými byl specifický cíl zvyšování inovační výkonnosti podniku vytvořen.

Na tuto oblast podpory se vyčlenilo 21,50 % alokace OPPI. Možnost čerpání podpory bylo poskytováno pouze formou dotací. Mezi příjemce podpory se řadily zejména podnikatelské subjekty (MSP i velké podniky), dále veřejné výzkumné instituce, vysoké školy i fyzické osoby. MSP tvořily díky svojí flexibilitě nedílnou součást inovačního systému, bohužel se v ČR potýkaly s nedostatkem kapitálu i s obtížným přístupem k úvěrovým zdrojům financování. [13]

5.2 Stručná historie a charakteristika

Firma Beas, a.s. byla založena v roce 1991 v Hradci Králové. Na konci téhož roku firma vydražila v malé privatizaci provozovnu pekárny, která se vyznačovala tradiční výrobou chleba už od roku 1961 v okrese Rychnov nad Kněžnou. V době privatizace pekárna vyráběla dva druhy chleba, zásobovala pouze okres Rychnov nad Kněžnou a zaměstnávala cca 20 zaměstnanců, čímž se řadila do kategorie malý podnik.

První dvě větší investice (stavební a technologická) začaly v roce 1996. Stavební investicí byla přístavba pekárny a technologickou investicí byla koupě nové linky na chléb a o rok

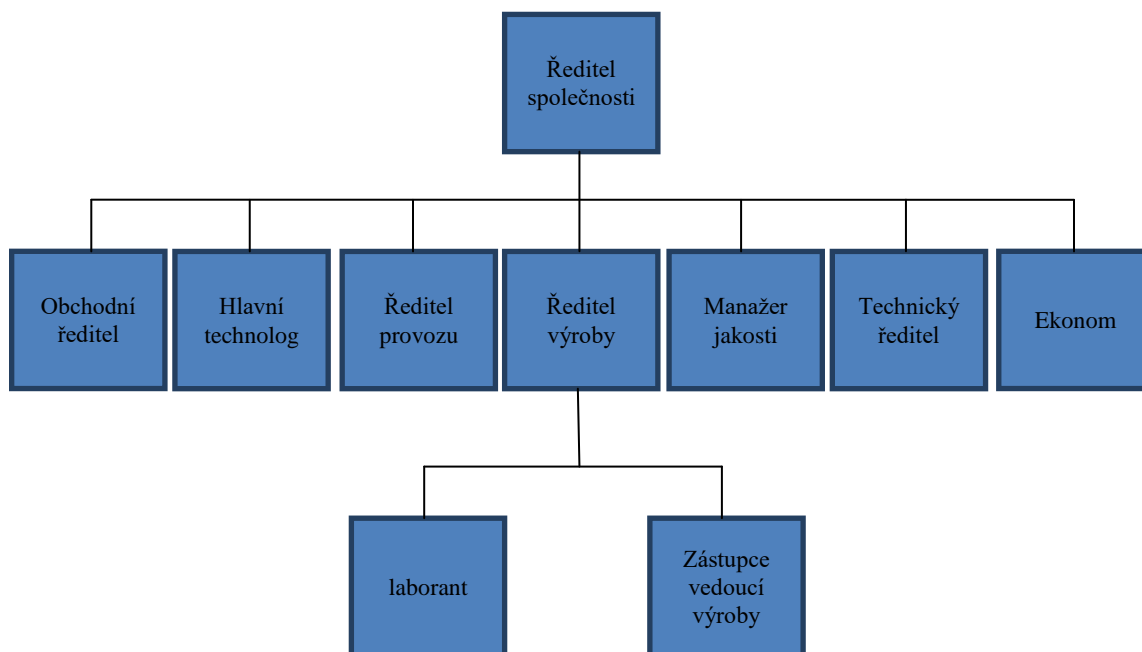
později nové linky na pečivo. Tím firma významným způsobem rozšířila své výrobní kapacity, zvýšila výkony a rentabilitu práce. Pro financování tohoto rozvoje firma vynaložila velké finanční prostředky. K jejich splácení využívala z vlastních zdrojů každoročně dosahované zisky a půjčky od bank.

V roce 2001 firma zahájila další fázi svého rozvoje. Jednalo se o rozsáhlou dlouhodobou investici s cílem dobudování výrobního areálu pekárny (včetně výstavby nových hal) a tím dosažení dlouhodobého rozvoje, růstu výkonnosti, konkurenceschopnosti a stability firmy v nových podmínkách při vstupu ČR do EU. V listopadu 2002 byla zkolaudována celá dostavba areálu, čímž se pekárna v té době stala jednou z nejmodernějších v ČR. Pro financování této fáze rozvoje byla firma úspěšná při čerpání předvstupních fondů z programu Ministerstva průmyslu a obchodu z programu SOP a dále i strukturálních fondů z Evropské unie.

V roce 2007 firma implementovala nový informační systém ComSTAR, specializovaný především pro pekárenský obor. Z okresní pekárny se tak postupně stala významná pekárna působící v rámci téměř celého území Královéhradeckého a Pardubického kraje.

Mezi řadu úspěchů společnosti patří 9 absolutních vítězství v soutěži Potravinářská firma Královéhradeckého kraje, a to v letech 2006 – 2014, dále ocenění od PWC (PriceWaterhouseCoopers) a Coface Czech – „Štika roku 2009“ v Královéhradeckém kraji, která se udílí za nejdynamičtější se rozvíjející firmu z posledních tří let, či ocenění „Spokojený zákazník“ , Regionální produkt Orlických hor a spoustu dalších úspěchů za potravinářské výrobky.

Před zahájením výstavby nového závodu firma zaměstnávala 181 zaměstnanců, čímž se řadila svojí velikostí do malého a středního podniku. V dnešní době firma zaměstnává 270 pracovníků a patří do kategorie velkého podniku. Organizační strukturu společnosti lze vidět na obrázku č.2.

Obrázek 2: Organizační struktura podniku Beas, a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování podle [1]

5.2.1 Důvod výstavby nového závodu

„Stará“ pekárna na Rychnovsku se přistavovala a rekonstruovala od roku 1996 do roku 2005 několika dílčími projekty. I přes velkou obměnu výrobků, kdy se zaváděly nové technologie, nebylo možné ve staré pekárně již dále inovovat a přizpůsobovat výrobu novým trendům ve výživových doporučeních a budoucímu vývoji poptávky na trhu. Jelikož se konkurence stále posouvá dopředu a malé firmy pomalu zanikají, neměla firma Beas, a.s. jinou možnost, než byla výstavba nového závodu, jinak by v následujících letech přestala být na území Královéhradecka a Pardubicka konkurenceschopná.

Všechny výše uvedené faktory vedly společnost k výstavbě nového závodu, a proto byly v roce 2007 zakoupeny pozemky na Trutnovsku se záměrem vybudování nového pekařského závodu.

5.3 Projekt

Projekt zahrnoval výstavbu nejmodernějšího a ojedinělého pekárenského provozu zahrnujícího základní provozní soubory: surovinové hospodářství, linky běžného pečiva a sortimentních chlebů, koblihové kontinuální linky, kompletní řídicí systém dávkovacích center s vizualizací a archivací, expediční systémy (včetně chlazení, krájení a balení), mycí linky a kotelny využívající alternativního zdroje vytápění na biomasu včetně rezervního zdroje.

Cílem realizace bylo propojit všechny technologické celky průmyslovou komunikační sítí, umožňující centrální přístup z velína pekárny ke všem částem výrobních linek. Kontrola celého výrobního procesu je nyní integrována na jedno pracoviště. Z tohoto místa lze řídit a monitorovat chod výrobních linek a získané údaje přenášet online do podnikového informačního systému.

Uvedený projekt vychází z 25leté historie firmy Beas, a.s., ze zkušeností jejího managementu, spolupráce s dodavatelskými firmami, školami a vědeckými pracovišti, ať už přímo či prostřednictvím členství v České technologické platformě pro potraviny. Výsledkem takto řešeného inovativního projektu je zvýšení stupně kontroly všech výrobních a doprovodných operací. Je možný trvalý a úplný dohled nad celým procesem s minimálním vlivem lidského faktoru. Díky zaznamenávání údajů do podnikového informačního systému, může firma zjistit, kde má nedostatky nebo vybočuje z předepsaných limitů. To má návaznost na procesy – ekonomické, vyhodnocení výroby, materiálové toky, logistiku, marketing. Zaznamenávané údaje výrazně posílí konkurenceschopnost a postavení firmy Beas, a.s. na významné části českého potravinářského trhu, kde přispěje nejen ke zvýšení kvality života obyvatel a jejich zdraví, ale i životního prostředí v Podkrkonoší.

Projekt byl realizován na vlastních pozemcích firmy Beas, a.s. nacházejících se cca 50 km od "staré" pekárny v oblasti Podorlicka. Celý projekt od koupi pozemku až po zahájení provozu trval 7 let. Z toho vlastní výstavba a montáže technologií pouze necelý rok. Prvním potvrzením vysoké úrovně a zdařilosti projektu bylo ocenění chlebů Hradišťan a Kedr „Vynikající kvality“ v národní soutěži Chléb roku 2015.

Celkové výdaje na projekt byly 270 mil. Kč, z toho celkové způsobilé výdaje činily 190 mil. Kč. Společnost Beas, a.s. požadovala dotaci z veřejných prostředků OPPI ve výši 75 mil. Kč, která jí byla následně poskytnuta. Ze soukromého financování musela firma vynaložit dalších 125 mil. Kč, tím se celková investice projektu přibližuje hodnotě 0,4 mld. Kč.

5.4 Inovační potenciál

Díky marketingovému průzkumu a poptávky zákazníků firma zjistila, že na trhu dlouhodobě chyběly cereální výrobky ze sortimentu pečiva. Především chleba s vysokým obsahem procenta vlákniny bylo nedostatek. V té době "stará" pekárna neměla výrobní, expediční a technologické kapacity k uspokojení této poptávky. Dalším aspektem byl problém čerstvosti u běžného pečiva, které se k zákazníkovi dostalo i za 14 hodin po upečení.

I přes velkou obměnu výrobků zejména v investičních letech 2002 - 2005, kdy se zaváděly nové technologie, nebylo možné ve "staré" pekárně inovovat základní pekárenské výrobky (běžné pečivo a chléb) podílející se na celkové produkci cca z 60 %. Vzhledem k této skutečnosti, byl celkový podíl nových a inovovaných výrobků na obratu relativně malý, i přes jejich význam co do šíře sortimentu a schopnosti maximálně uspokojit poptávku spotřebitelů. V roce 2007 firma investovala do tří plně automatických dávkovacích center, což v následujícím roce vedlo k zvýšení procenta tržeb o 2,7 %, a i když to nebylo a nemohlo být pojato komplexně, tak se ověřil záměr, že výstavba nového závodu je tou správnou cestou.

Firma Beas, a.s. ve své historii po řadu let využívala podporu dotačních titulů, jak národních, tak evropských a to prostřednictvím Ministerstva zemědělství ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. Dále byla zvýhodněna úvěry a garancemi úvěrů od Českomoravské záruční a rozvojové banky. Veškerá podpora byla směřována na rozvoj firmy, inovace technologií a výrobků, úsporu energií, ekologii, zaměstnanost. Ve výsledku firma proinvestovala cca 1,4 mld. Kč. Po celou 25letou historii společnost Beas, a.s. každoročně vykazovala zisk a řádně platila závazky vůči státu, zdravotním pojišťovnám, bankám a všem obchodním partnerům.

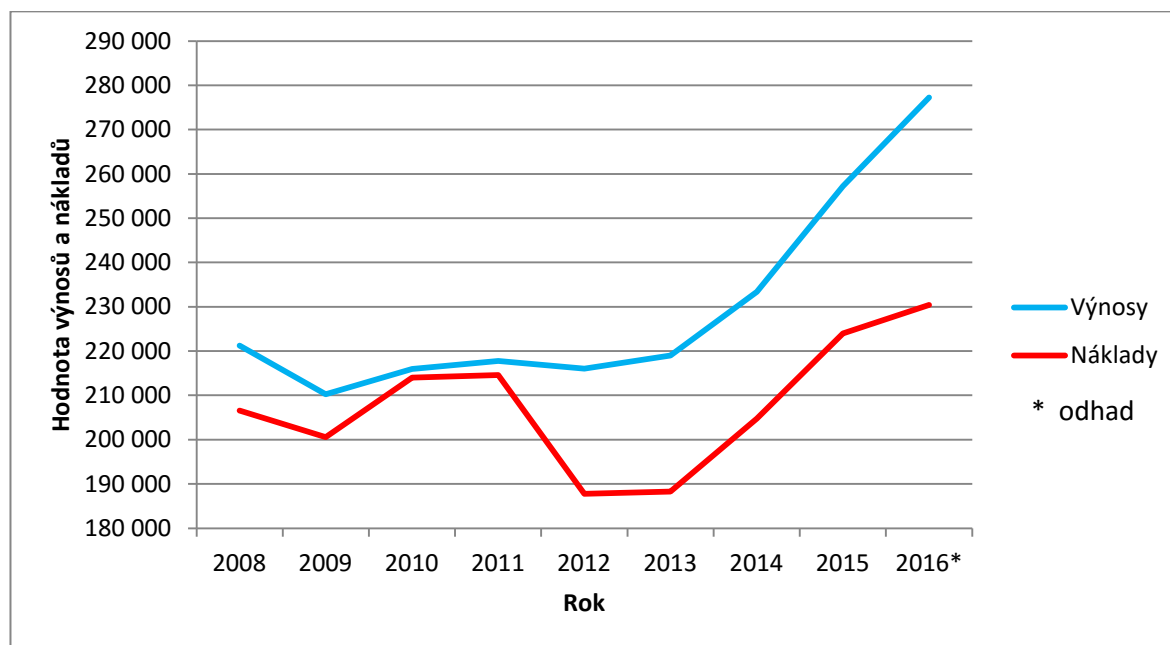
5.5 Analýza vybraných ekonomických ukazatelů

Pro porovnání vlivu dotací na podnik budou autorem zkoumány výnosy a náklady, hospodářský výsledek a nejdůležitější položky rozvahy společnosti.

Prvním účetním výkazem, který bude analyzován, jsou výnosy a náklady. Na obrázku č. 3 lze vidět, že před zavedením do provozu nového závodu tržby několik let kolísaly mezi hodnotami 210 a 220 mil. Kč. Konkrétně v roce 2013 byly tržby z prodeje vlastních výrobků 219 017 tis. Kč. Od roku 2014, kdy byl rozjet nový závod, je vidět rapidní zvýšení tržeb, v následujícím roce to bylo o 10,17 % (23 509 tis. Kč) a v roce 2015 to bylo dokonce o 29,73 % (v absolutním vyjádření to činí 65 347 tis.) oproti roku 2014.

Hodnota nákladů se k výnosům přibližuje nejvíce v roce 2010 a 2011, kde rozdíl mezi nimi byl minimální. Zlom nastal v roce 2012, kde nastal prudký pokles osobních nákladů skoro o polovinu, především kvůli nižším mzdám zaměstnanců a to i přes to, že počet zaměstnanců se oproti předchozímu roku zvýšil o 4 pracovníky. V roce 2011 mzdy pracovníků v podniku dosahovaly částky 84 741 tis. Kč, o rok později jejich hodnota byla pouze 41 732 tis. Kč. Zahájením provozu nové pekárny a zvýšeným počtem nových zaměstnanců náklady od roku 2014 znovu rostou.

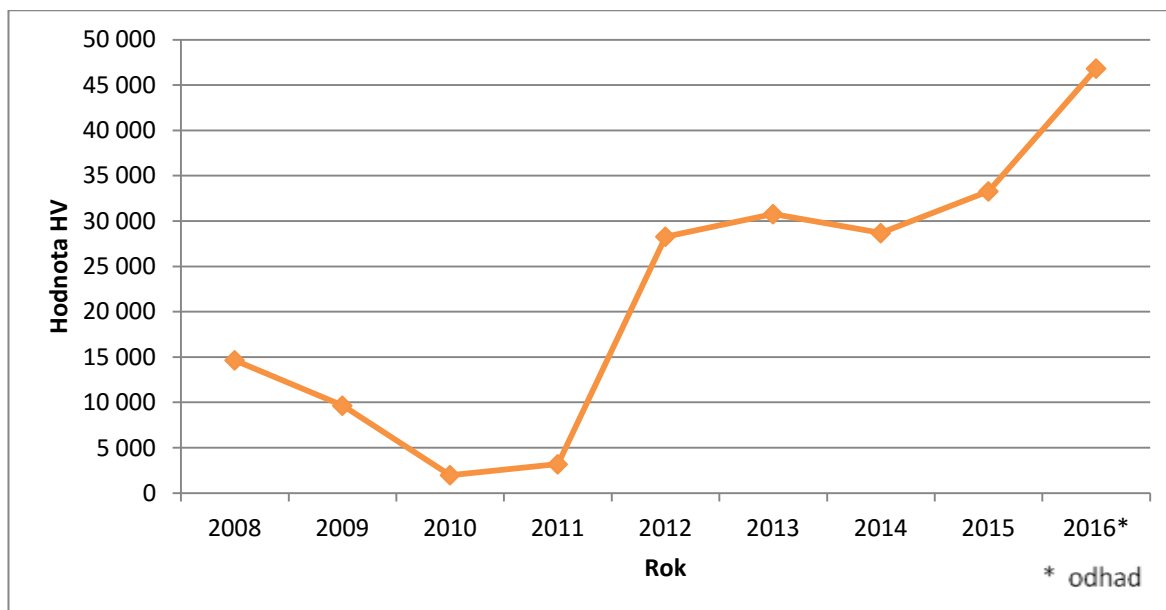
V roce 2015 můžeme vidět, že křivka výnosů stoupá rychleji než křivka nákladů, což je pro společnost dobrá zpráva a potvrzení toho, že se investice vyplatila. Konkrétní údaje výnosů a nákladů ve sledovaném období, jsou znázorněny v příloze č. 2.

Obrázek 3: Výnosy a náklady

Zdroj: upraveno podle [1][13]

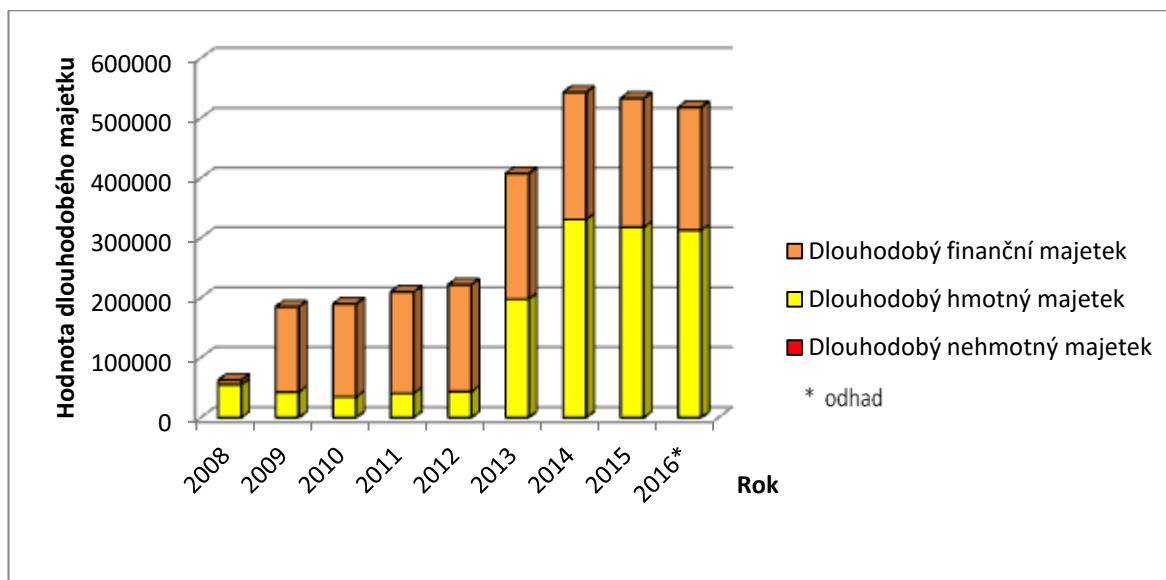
Výsledek hospodaření za účetní období a jeho vývoj je zobrazen na obrázku č. 4. Jedná se o čistý zisk či ztrátu, neboť od hospodářského výsledku byla již odečtena daň z příjmu právnických osob. Jak je z grafu patrné, společnost se za sledované období nedostala ani jednou do ztráty a vykazuje pouze zisky. Z 90 % se jedná o zisky v rámci své provozní činnosti. Nejvyšší nárůst nastává mezi roky 2011 a 2012, kde se výsledek hospodaření zvýší z 899 tis. Kč na 28 285 tis. Kč, a to především zásluhou nižších osobních nákladů. V následujících letech hospodářský výsledek nadále lehce stoupá, výjimkou byl rok 2014, tedy první rok po zavedení do provozu nového závodu klesla hodnota o 9 091 tis. Kč oproti roku 2013. Do budoucna se očekává, že zisk společnosti bude nadále stoupat. Konkrétní údaje hospodářského výsledku ve sledovaném období, jsou znázorněny v příloze č. 2.

Obrázek 4: Výsledek hospodaření za účetní období

Zdroj: upraveno podle [1]

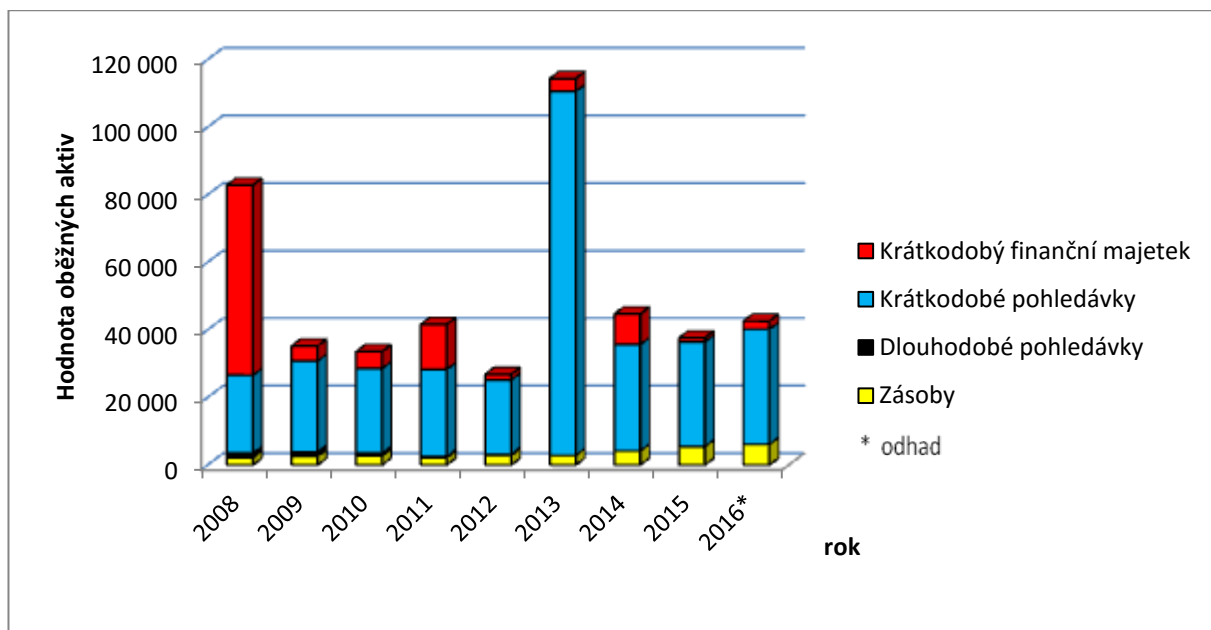
Na obrázku č. 5 je znázorněn dlouhodobý majetek, který představuje nejpodstatnější část aktiv společnosti. Z grafu lze vyčíst, že do roku 2012 tvořila dlouhodobý majetek (DM) z největší části položka dlouhodobý finanční majetek (DFM). V roce 2012 byl DM vyčíslen hodnotu 221 733 tis. Kč, z čehož až 80 % tvořil právě DFM. V roce následujícím, tedy v roce 2013 se DM zvýšil o 83 % (185 599 tis. Kč) hlavně kvůli navýšení dlouhodobého hmotného majetku (DHM), který v tomto roce dosahoval hodnoty o 154 676 tis. Kč větší než v minulém, především kvůli vyššímu nedokončenému DHM poskytnutým zálohám na DHM. V roce 2014 dosahoval DM hodnoty 542 892 tis. Kč, z čehož 61 % tvořil DHM a zbylých 31 % DFM. V dalších letech DM nepatrně klesá. Ve sledovaném období společnost neměla dlouhodobý nehmotný majetek, výjimkou byl rok 2008, kde jeho hodnota činila 105 tis. Kč. Konkrétní údaje dlouhodobého majetku ve sledovaném období, jsou znázorněny v příloze č. 5.

Obrázek 5: Dlouhodobý majetek

Zdroj: upraveno podle [1]

Z analýzy vyplynulo, že nejdůležitější položkou oběžných aktiv jsou krátkodobé pohledávky. Všechny důležité položky, které tvoří oběžná aktiva, zachycuje obrázek č. 6. Pouze v roce 2008 byl krátkodobý finanční majetek vyšší než krátkodobé pohledávky a to o 40 % (33 123 tis. Kč), pro představu hodnota oběžných aktiv byla 82 829 tis. Kč. V roce 2009 si společnost vybrala z účtu 52 mil. Kč, což mělo za následek pokles oběžných aktiv na 35 178 tis. Kč. Do roku 2013 se aktiva udržovala zhruba na podobné hodnotě, ale právě v roce 2013 nastal jejich rapidní nárůst důsledkem vyplacených dotací. Jejich částka se dostala na 114 347 tis. Kč, z nichž 94 % tvořily krátkodobé pohledávky. Od roku 2014 se velikost oběžných aktiv vrátila "do normálu" a pohybovala se kolem 40 mil. Kč. Nepředpokládá se žádný nárůst ani jejich pokles. Konkrétní údaje oběžných aktiv ve sledovaném období, jsou znázorněny v příloze č. 6.

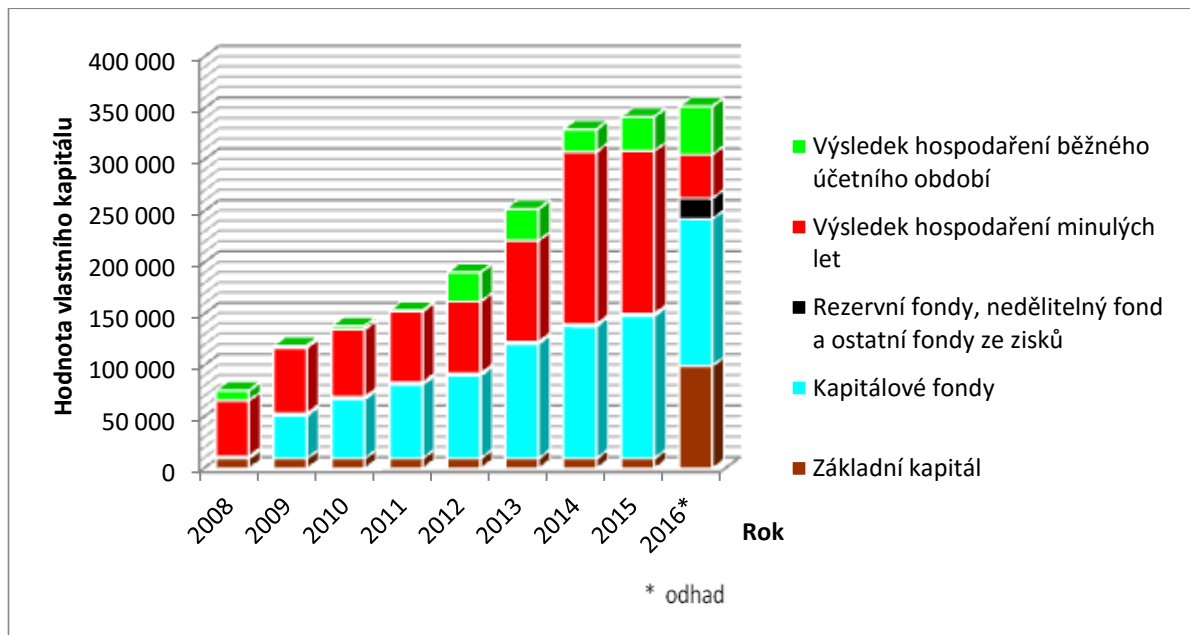

Obrázek 6: Oběžná aktiva

Zdroj: upraveno podle [1]

Z obrázku č. 7 vyplývá, že největší část vlastního kapitálu (VK) společnosti v roce 2008 tvořil výsledek hospodaření, který se podílel na celkové bilanční sumě VK ze 71 % při velikosti VK 75 921 tis. Kč. Od roku 2009 začaly zvyšovat hodnotu VK kromě hospodářského výsledku také kapitálové fondy. Velikost VK v tomto roce byla 119 593 tis. Kč z čehož 35 % (41 688 tis. Kč) tvořily kapitálové fondy, 53 % (63 921 tis. Kč) a zbylých 12 % zahrnují ostatní položky. V celém sledovaném období měl VK vrůstající tendenci. Největší nárůst nastal mezi lety 2013 a 2014, kdy se zahájením provozu výrazně zvedl výsledek hospodaření minulých let. V roce 2014 byl VK o 31 % (77 419 tis. Kč) vyšší než v předchozím, jeho hodnota byla 330 016 tis. Kč, z čehož největší položkou byl výsledek hospodaření minulých let, který tvořil 51 % (167 643 tis. Kč).

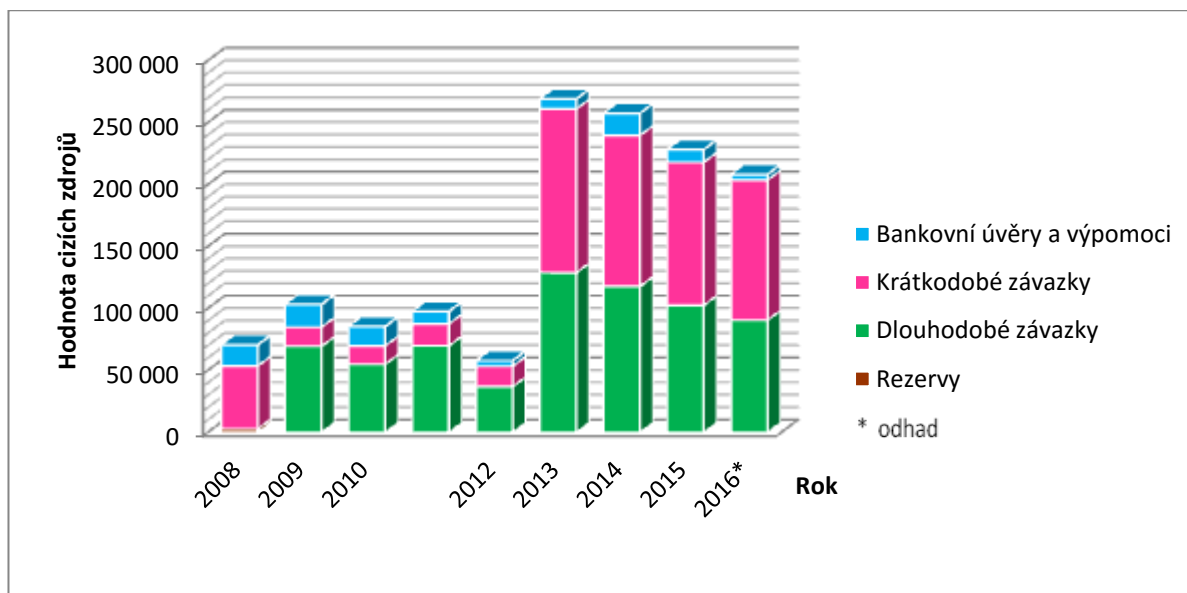
Ve sledovaném období nastala stagnace základního kapitálu společnosti ve výši 10 mil. Kč a rezervních fondů ve výši 2 mil. Odhaduje se, že základní kapitál společnosti se v roce 2016 zvýší z 10 mil. Kč na 100 mil. Kč a rezervní fondy z 2 mil. Kč na 20 mil. Kč. Konkrétní údaje vlastního kapitálu ve sledovaném období, jsou znázorněny v příloze č. 4.

Obrázek 7: Vlastní kapitál

Zdroj: upraveno podle [1]

Obrázek č. 8 ukazuje vývoj cizích zdrojů, mezi lety 2008 - 2013 lze sledovat jejich kolísavý vývoj pohybující se kolem 50 - 100 mil. Kč na čemž mají největší podíl dlouhodobé závazky. Právě v roce 2013 nastává ohromný nárůst cizích zdrojů a to o 465,45 % oproti předchozímu roku (211 029 tis. Kč.). Je to způsobeno především přijetím velkého počtu krátkodobých a dlouhodobých závazků. V roce 2013 výše cizích zdrojů dosáhla 269 106 tis. Kč, z čeho dlouhodobé závazky tvořily 48 % a krátkodobé 49 %, zbylé 3 % tvořily bankovní úvěry a výpomoci. Podniku se daří splácet své závazky, takže hodnota cizích zdrojů od roku 2014 pomalu klesá. Pro představu se jejich výše v roce 2015 pohybovala kolem 228 mil. Kč. Do budoucna se očekává, že firma své závazky bude nadále splácet a hodnota cizích zdrojů klesat. Do rezerv sáhl podnik pouze v roce 2008 a to ve výši 2 879 tis. Kč. Konkrétní údaje cizích zdrojů ve sledovaném období, jsou znázorněny v příloze č. 3.

Obrázek 8: Cizí zdroje

Zdroj: upraveno podle [1]

Z vybraných ekonomických ukazatelů lze říci, že se společnosti investice do nového závodu vyplatila. Návratnost vynaložených investic nebude okamžitá, ale z hospodářského výsledku je zřejmé, že se výjimkou prvního roku zavedení závodu do provozu zisk společnosti zvyšuje. Podnik splnil cíl, pro který byl OPPI vytvořen, jednalo se o specifický cíl Zvyšování inovační výkonnosti podniku. Využití dotačního programu bylo přínosné a výstavba nového závodu zlepšila konkurenceschopnost společnosti Beas, a.s.

ZÁVĚR

Pokud se společnost rozhodne uskutečnit nějaký investiční záměr, nabízí se jí více možností k jeho financování. Od vstupu České republiky do Evropské unie se škála možností ještě více rozšířila a české společnosti začaly tento zdroj hojně využívat. Začátky nebyly jednoduché, protože zkušenosti se žádostmi o dotace byly malé. V prvním programovacím období, které trvalo od roku 2007 do roku 2013, mohli žadatelé čerpat a profinancovat své projekty až do konce roku 2015.

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit, jak dotace pomohla v rozvoji vybraného podniku. Nejprve byla popsána definice dotace a instituce, ze kterých lze o dotace žádat. Následně bylo shrnuto, v jaké situaci se malé a střední podniky v České republice nachází, byly představeny programy v ukončeném programovacím období 2007 - 2013 i v novém programovacím období 2014 - 2020. Poté byl představen program 4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniku, ze kterého vybraná společnost Beas, a.s. čerpala dotaci. Po představení společnosti, její stručné charakteristice a informacích o daném projektu, přišla na řadu důležitá část práce, kterou bylo porovnání a analýza vybraných ekonomických ukazatelů před získáním dotace a výstavbou nového závodu a po jeho spuštění do provozu.

V rámci výnosů a nákladů bylo zjištěno, že obě položky se podle předpokladů po zavedení do provozu nového závodu začaly zvyšovat. Nejdůležitější pro společnost však je, že rozdíl mezi nimi dosahuje stále vyšších hodnot a hospodářský výsledek výjimkou prvního roku zkušebního provozu roste. Pro porovnání roční obrát společnosti před zahájením provozu nového závodu v roce 2013 činil cca 219 mil. Kč, nyní se pohybuje okolo 270 mil. Kč. S výstavbou souvisí i mnohonásobné navýšení dlouhodobého majetku, který z největší části tvoří dlouhodobý hmotný majetek. Na oběžná aktiva výstavba nového závodu zásadní vliv neměla, jelikož se po profinancování dotací vrátila na hodnotu, na které se pohybovala před výstavbou. Vlastní kapitál od výstavby nového závodu nadále roste, především z důvodu vysoké hodnoty kapitálových fondů a výsledku hospodaření minulých let, který by měl po rozdělení zisku v následujících letech klesat. Společnosti se dlouhodobě daří splácet své dlouhodobé i krátkodobé závazky, takže hodnota cizích zdrojů klesá.

V současné době má podnik Beas, a.s. největší podíl na trhu pekařství v Královéhradeckém kraji. Společnost výstavbou nového závodu pomohla snížit nezaměstnanost na Trutnovsku vytvořením zhruba 100 pracovních míst.

Z provedené analýzy vyplývá, že záměr společnosti rozšířit výrobu se naplnil a investice ze strukturálních fondů Evropské unie pomohla k rozvoji firmy. Bez poskytnutí dotace by podnik nemohl výstavbu nového závodu realizovat a to hlavně z důvodu nedostatku vlastních finančních prostředků. Společnost by nebyla schopna další půjčku v hodnotě 75 mil. Kč splácet.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BEAS, a.s. Osobní rozhovor. Rychnovsko, 24. 2. 2016.
- [2] BŘÍZA, J., PAVLÍKOVÁ, J. Peníze, zdravotnictví, malé a střední podnikání a možnosti získávání finančních prostředků z Evropské unie. Praha : Eurolex Bohemia , 2006.
- [3] Centrum pro regionální rozvoj České republiky. *O nás* [online]. c2011 - 2015, [cit.2015-11-18]. Dostupné z: <http://www.crr.cz/cs/o-nas/o-nas/>.
- [4] CzechInvest. *Agentura pro podporu podnikání a investic* [online]. © 1994 - 2015, [cit.2015-11-20]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>.
- [5] CzechInvest. *Co je to Operační program Podnikání a inovace* [online]. © 1994 – 2012 [cit. 2016-03-28]. Dostupné z: <http://www.CzechInvest.org/co-je-to-oppi>.
- [6] Českomoravská záruční a rozvojová banka. *Kdo jsme?* [online]. 2015 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z: <http://www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme?>.
- [7] DOLEJŠOVÁ, M. *Zdroje financování malých a středních podniků*. Vyd. 1. Bučovice: Martin Stříž, 2008, 210 s. ISBN 978-80-7400-336-3.
- [8] Dotace. *Dotace* [online]. © 2005-2013 [cit. 2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.dotaceonline.cz/Page.aspx?SP=118> 1.
- [9] HAVLÍČEK, K., M. KAŠÍK. *Marketingové řízení malých a středních podniků*. Vyd. 1. Praha: Management Press, NT Publishing, s. r. o., 2005, 171 s. ISBN 80-7261-120-8.
- [10] CHVOJKOVÁ, A., KVĚTOŇ, V.. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007 - 2013*. Praha : IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., 2007. 183 s. ISBN 978-80-86684-43-7.
- [11] Ministerstvo financí České republiky. *Aktuality* [online]. © 2005 - 2013, [cit.2016-03-20]. Dostupně z: <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/aktuality/2013/pruvodni-informace-mf-pro-uzemni-samospr-10892>.
- [12] Ministerstvo financí České republiky. *Veřejný sektor* [online]. © 2005 - 2013, [cit.2016-04-15]. Dostupně z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/statni-zaverecny-ucet-uzemnich-rozpocetu/2014/szu-uzemnich-rozpocetu-2014-21891>.
- [13] Ministerstvo průmyslu a obchodu [online]. © 2005 MPO, [cit.2015-11-28]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument148346.html>.

- [14] Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Dokument* [online]. © 2005 MPO, [cit.2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument157679.html>.
- [15] Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Dokument* [online]. © 2005 MPO, [cit.2016-03-28]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument143165.html>.
- [16] Ministerstvo průmyslu a obchodu. *dotacní programy* [online]. © 2005 MPO, [cit.2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.oppik.cz/dotacni-programy>.
- [17] Národní vzdělávací fond. *Co děláme* [online]. © 2011, [cit.2015-11-18]. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/co-delame>.
- [18] Největší portál o dotacích v ČR, *Dotacní.info* [online]. © 2016, [cit.2016-03-20]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/operacni-program-podnikani-a-inovace-pro-konkurenceschopnost-2014-2020/>.
- [19] NOVOTNÍKOVÁ, H. *Dotacní receptář: Všechny dotace pohromadě v otázkách a odpovědích*. 1. vyd. Lexis Nexis CZ, s. r. o., 2005. 235 s. ISBN 80-86920-03-8.
- [20] Portál veřejné správy, *Na úřad přes internet* [online]. © 2016, [cit.2016-04-08]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=218~2F2000&rpp=15#seznam>.
- [21] Představení CzechTrade, *CzechTrade* [online]. © 2009 - 2014, [cit.2015-11-20]. Dostupné z: <http://www.czechtrade.cz/o-czechtrade/predstaveni/>.
- [22] Regionální poradenská a informační centra. *Businessinfo* [online]. c1997 - 2015, [cit.2015-11-20]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/regionalni-poradenska-a-informacni-1869.html>.
- [23] STAŇKOVÁ, A. *Podnikáme úspěšně s malou firmou*. 1. vyd. - Praha : C. H. Beck, 2007, - xiv, 199 s. ISBN 978-80-7179-926-9.
- [24] TAUER, V., ZEMÁNKOVÁ, H., ŠUBRTOVÁ, J. *Získejte dotace z fondů EU: Tvorba žádosti a realizace projektu krok za krokem*. Brno : Computer Press, 2009. 160 s. ISBN 978-80-251-2649-3.
- [25] VEBER, J., SRPOVÁ, J., a kolektiv. *Podnikání malé a střední firmy*. druhé vydání. Praha : Grada Publishing, a. s., 2008. 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6.
- [26] VOCHOZKA, M. a kol. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 570 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4372-1.

- [27] VOJÍK, V. Podnikání malých a středních podniků na jednotném trhu EU. Vydání první.
Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009. 264 s. ISBN 978-80-7357-467-3.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: SWOT analýza malých a středních podnikatelů

Příloha 2: Tabulka výnosů, nákladů a hospodářského výsledku

Příloha 3: Tabulka cizích zdrojů

Příloha 4: Tabulka vlastního kapitálu

Příloha 5: Tabulka dlouhodobého majetku

Příloha 6: Tabulka oběžných aktiv

Příloha 1: SWOT analýza malých a středních podnikatelů

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">• Pružnost reakce na vývoj na trhu, znalost lokálních trhů či potřeb zákazníku• Relativní pružnost, rychlost odezvy (včetně vzniku a zániku firmy) na změny podmínek• Zvyšující se počet MSP orientovaných na inovace;• Vytváření pracovních míst;• Přizpůsobivost pracovní síly;• Vysoká schopnost absorpce pracovní síly díky pružnosti;• Schopnost vyplnit mezeru ve struktuře obchodních vztahů mezi velkými podniky (role subdodavatele)• Vysoká motivace k výkonu u vlastníků firem;• Schopnost produkovat kvalitní výrobky:• Inovační potenciál;• Relativně nízké náklady na řízení a nižší míra byrokracie;• Finanční nenáročnost založení zejména menších firem;• Úzká provázanost s konkrétním regionem – vazby na zákazníky, dodavatele, úřady atd.	<ul style="list-style-type: none">• Nedostatečná kapitálová vybavenost, zejména malých a drobných podnikatelů a samostatně podnikajících fyzických osob;• Obtížnější a nákladnější přístup ke kapitálu, informacím a znalostem;• Komplikace při získávání bankovních úvěrů;• Slabý důraz na marketing z důvodů omezených financí schopností či znalostí;• Omezené finanční prostředky na technické vybavení podniků;• Nedostatečná ochrana práv duševního vlastnictví;• Nedostatečný důraz na rozvoj lidských zdrojů (další profesní vzdělávání);• Nedostatečné manažerské dovednosti a netechnické kompetence;• Menší schopnost eliminovat důsledky výkyvů vnějších vlivů v počátečním stadiu svého vývoje (startu);• Nedostatečná spolupráce mezi MSP;• Malá úspěšnost MSP v rámci veřejných zakázek;• Relativně vysoká závislost na zákaznících a dodavatelích (slabší vyjednávací pozice).

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj obchodu – expanze na zahraniční trhy; • Zavádění nových výrobků a služeb na základě nových technologií a znalostí; • Benefity vyplývající ze síťování podniků (klastry) včetně navázání spolupráce se zahraničními obchodními partnery a výzkumnými organizacemi; • Široká nabídka podpůrných programů pro MSP; • Rozvoj technických a netechnických inovací v MSP; • Investice do technologického a laboratorního vybavení; • Rozvoj podnikového vzdělávání a rozvoj klíčových dovedností včetně rozvoje vzdělávání pro internacionalizaci; • Podnikání v high-tech oborech; • Budování nové podnikatelské infrastruktury včetně zázemí pro podnikové školení (školicí střediska); • Zvýšení spolupráce MSP v rámci nákupních a odbytových sítí; • Zlepšení dostupnosti veřejných zakázek v ČR pro MSP na veřejných zakázkách (i v zahraničí); • Efektivní využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie; • Snížení energetické náročnosti podnikání MSP; • Možnost využití unijních nástrojů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek kvalifikovaných pracovních sil v technických oborech; • Vysoká konkurence; • Administrativní zátěž podnikání v ČR; • Legislativní omezení; • Technické a technologické zaostávání podniků; • Malá aktivita v oblasti ochrany duševního vlastnictví; • Nenalezení nových obchodních partnerů a trhů, zejména zahraničních; • Spoléhání se na konkurenční výhodu založenou na faktorech (levná pracovní síla) či efektivnost; • Neschopnost upgradu MSP na kvalitně vyšší úroveň podnikání (konkurenceschopnost založena na inovacích a znalostech); • Nedostatečné investiční aktivity MSP v porovnání s velkými společnostmi; • Spoléhání se pouze na vlastní kompetence a nedůvěra v přínosy ze spolupráce, ať už mezi podniky či s výzkumnými organizacemi; • Nižší vlastní kompetence při psaní business plánu (jak pro sebe, tak pro investory).

Zdroj: [13]

Příloha 2: Tabulka výnosů, nákladů a hospodářského výsledku

Hodnotový ukazatel	Účetní období								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Výnosy	221 234	210 219	215 982	217 778	216 062	219 017	233 406	257 235	277 235
HV běžného za účetní období	14 655	9 648	1 984	3 186	28 285	30 773	28 682	33 284	46 833
Náklady	206 579	200 571	213 998	214 592	187 777	188 244	204 724	223 951	230 402

Zdroj: upraveno podle [13]

Příloha 3: Tabulka cizích zdrojů

Položka rozvahy společnosti	Účetní období								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Cizí zdroje	70 589	103 284	85 429	97 588	57 816	269 106	257 523	228 216	208 216
Rezervy	2 876	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	0	69 550	55 000	70 000	37 000	129 000	117 914	102 655	90 627
Krátkodobé závazky	50 825	15 445	14 918	17 632	16 416	132 125	121 890	115 413	113 120
Bankovní úvěry a výpomoci	16 888	18 289	15 511	9 956	4 400	7 981	17 719	10 148	4 469

Zdroj: upraveno podle [1]

Příloha 4: Tabulka vlastního kapitálu

Položka rozvahy společnosti	Účetní období								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Vlastní kapitál	75 921	119 593	138 776	153 863	190 945	252 597	330 016	342 373	352 373
Základní kapitál	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	100 000
Kapitálové fondy	0	41 688	57 685	71 872	80 669	111 548	128 691	138 629	143 029
Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisků	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	20 000
Výsledek hospodaření minulých let	54 273	63 921	65 905	69 092	69 991	98 276	167 643	158 460	42 511
Výsledek hospodaření běžného účetního období	9 648	1 984	3 186	899	28 285	30 773	21 682	33 284	46 833

Zdroj: upraveno podle [1]

Příloha 5: Tabulka dlouhodobého majetku

Položka rozvahy společnosti	Účetní období								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Dlouhodobý majetek	62 406	184 840	189 800	209 711	221 733	407 332	542 892	533 032	518 032
Dlouhodobý nehmotný majetek	105	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	54 999	42 604	34 592	40 494	43 189	197 865	330 845	317 647	312 647
Dlouhodobý finanční majetek	7 302	142 236	155 208	169 217	178 544	209 467	212 047	215 385	205 385

Zdroj: upraveno podle [1]

Příloha 6: Tabulka oběžných aktiv

Položka rozvahy společnosti	Účetní období								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Oběžná aktiva	82 829	35 178	33 529	41 554	26 810	114 347	44 647	37 557	42 557
Zásoby	2 159	2 572	2 715	2 194	2 879	2 844	4162	5408	6075
Dlouhodobé pohledávky	1 323	1 253	774	251	274	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	23 112	26 931	25 091	25 845	22 016	107 716	31 508	31 022	34 119
Krátkodobý finanční majetek	56 235	4 442	4 949	13 264	1 641	3 787	8 977	1 127	2 363

Zdroj: upraveno podle [1]